

Az Idők JELEI

A KERESZTÉNY ADVENT KÖZÖSSÉG GYÜLEKEZETI LAPJA

2008/4.

www.e-konyv.hu/kerak

Isten vezetésének elfogadása

„Ott álltak
lábaink...” ■ 2

Isten vezetésének
elfogadása ■ 3

A világgazdasági válság
és a bibliai prófécia ■ 8

A lelkiismereti
szabadság értéke ■ 9

Adventista
egyházszervezet
a 19. században ■ 13

A második tized ■ 18

Bemutatkozik
az irodalmi osztály ■ 19

A pénzügyi reformok
első éve ■ 22

Beszámoló az
intézményvezetők
nágocsi
találkozójáról ■ 23

Állásfoglalás
a három isteni személy
lényével kapcsolatos
viták tárgyában ■ 25

Földi apa és anya helyett
kaptam egy
égi Atyát... ■ 26

Depresszióm
története ■ 27

Gyülekezeti ház avatása
Bojton ■ 29

Olvasói levél ■ 31

„OTT ÁLLTAK LÁBAINK A TE KAPUIDBAN, JERUZSÁLEM...”

„Örvendezek, amikor azt mondják nékem: Menjünk el az Úr házába! Ott álltak a mi lábaink a te kapuidban, ó Jeruzsálem. Jeruzsálem, te szépen épült, mint a jól egybeszerkesztett város, ahová feljárnak a nemzetségek, az Úrnak nemzetségei, biznyságul Izráelnek, az Úr nevének tiszteletére.” (Zsolt 122,1–4)

A fenti idézet egy olyan zárandokénekből való, amelyet a hagyomány szerint az évenkénti ünnepre gyülekezők énekeltek az úton. Az ünnepek közül – amelyek a megváltás titkait és eseményeit tanították – kiemelkedett a sátoros ünnep. Ennek jelentőségéről olvassuk:

„Az évenkénti ünnepeken Izráel ifjait és öregjeit Isten szolgálatára bátorították, mialatt az ország különböző részeiből való népek találkozása erősítette a köteleket, amelyek őket Istennel és egymással összekötötték. Jó volna, ha Isten népének ma is lenne ilyen sátoros ünnepe, Isten rájuk áradó áldásainak örömemlékezete...”

Veszteséget szenvedünk, ha elhanyagoljuk a közösségi összességét ama előjogát, hogy egymást Isten szolgálatára erősítsük és bátorítsuk. Szavának igazsága elménkben elveszti élénkségét és fontosságát. Szívünkben a szent befolyás általi megvilágosodás és ébredés megszűnik, és lelkiükben hanyatlunk. Mint keresztények, sokat veszítünk kapcsolatainkban az egymás iránti rokonszenv, együttérzés hiányában. Aki önmagába zárkózik, nem tölti be Isten által rendelt helyét. Valamennyien egy Atyának a gyermekei vagyunk, és boldogságunk egymástól függ. Isten és az emberiség igényt tart ránk. Természetünk szerinti társadalmi igény helyes ápolása testvéreinknél rokonszenvessé tesz, és erőfeszítéseinkben boldogságot ad az, hogy másokat boldoggá tegyünk.” (Ellen G. White: Pátriárkák és Proféták, Évenkénti ünnepek c. fejelet)

Sokan éltük már át ugyanezt a tapasztalatot nyári Biblia-táborainkban. Az előttünk álló évben is bőséges választék áll rendelkezésünkre nekünk, barátainknak, ismerőseinknek, vendégeinknek Bózsván és Törökkoppányban.

A táborok közül ezúttal is az adventtábort ajánljuk meleg szeretettel gyülekezeti tag testvéreink figyelmébe. A 2008. évi adventtábor áldásait még most is érezzük, imaheti összefüggéseinket is felidéztek az ott elhangzott délutáni előadásokat.

Szeretnénk egy új lehetőséget is gyülekezeteink figyelmébe ajánlani: a gyülekezeti közösségépítő tábort. A budapesti Benczúr utcai gyülekezet tagjaként magam is részt vettem egy ilyen egyhetes együttléten Berekfürdön. A gyülekezetbe járó testvéreken és vendégeken kívül hív-

tunk más érdeklődőket is. Programunkat, a bibliai előadásokat, a beszélgetéseket, a szabadidős tevékenységet magunk szerveztük. Közös éneklés, kirándulások, az egymásra odafigyelő beszélgetések tették hasznossá, értékesé a közösségépítésnek ezt a formáját.

Bátorítjuk testvérgyülekezeteinket is, hogy kutassanak fel ilyen lehetőségeket, és éljenek vele! Azoknak, akik valamilyen oknál fogva ezt nem tudják megtenni, felajánljuk Törökkoppányban a nyári turnusok első két hetét. Itt esetleg több kis gyülekezet is megfér egymással párhuzamosan, mégis diszkrét elkülönültségben. Az sem baj, ha a gyülekezetközi kapcsolatok erősödnek, a gyülekezeten belül mindenképpen hasznos, és áldásos egy ilyen együttlét.

Segítséget jelentene számunkra, ha erről mihamarabb beszélgetnétek, és azok a gyülekezetek, amelyek élni szeretnének a törökkoppányi lehetőséggel június 21-e és július 5-e között, visszajeleznék ezt az igényt számunkra. Szeretnénk tudni, hogy ki lesz-e használva a táborhely ez alatt az idő alatt. Amennyiben az érdeklődés hiánya, vagy esetleg más táborhely igénybevétele miatt üres maradna ebben az időszakban a tábor, szeretnénk beiktatni a Római levél tanulmányozására igényt tartók számára Biblia-ismereti tábort. Ezért kérjük, hogy az igényeket legkésőbb március 15-éig jelezzétek (melyik gyülekezet, és kb. hány fő). Örömlénk, ha kapnánk visszajelzést a Római levél tanulmányozására kész barátaink és testvéreink részéről is, mert ha esetleg nem ebben az időszakban, akkor máskor megtaláljuk a helyet és a lehetőséget, hogy tábori körülmények között elcsendesedve összejöhessenek.

Sajnos tudomásul kell vennünk a gazdasági világválság begyűrűző hatását a mi életünket tekintve is. Nem tudjuk, mit hoz e téren az előttünk álló év. Isten nem ígért sohasem gyermekeinek anyagi jólétet, a nem hívőkhöz viszonyítottan megkülönböztetett gazdagságot. Anynyit ígért, hogy „aki az igazságban jár..., az kenyerét megkapja, és vize el nem fogy” (Ésa 33,16). Az idők jelei, a gazdasági és az erkölcsi életben tapasztalható jelenségek, a természeti katasztrófák sokasodása is csak erősíti bennünk a meggyőződést, hogy Jézus eljövetele a küszöbön áll. Ott állnak a mi lábaink Jeruzsálem kapui előtt. Tapasztalatokban gazdag, Istentől vezetett életet kívánunk olvasóinknak az új évben! Kívánjuk, hogy Isten vezetését úgy ismerjük fel életünkben, ahogyan azt az egyik cikk is kifejti ebben a lapszámban. ■ MJ.

ISTEN VEZETÉSÉNEK ELFOGADÁSA

József életének tanulságai

Isten vezetése és gondviselése az életünkben azon a szinten is érvényesülhet, hogy egy buszt hogyan érünk el, vagy éppen milyen ruhát sikerül venni a boltban. Nagyon sok olyan dolog van, ami az életünk fontos tapasztalata lehet. Most azonban arról szeretnék beszélni, ami életünk irányultságát, hosszú távú felépítését határozza meg. Ez azt fejezi ki, hogy milyen életet élünk, és összességében hogyan rendezkedünk be az életben. Fontos ezzel a témával foglalkozni, mert az emberek többsége úgy éli az életét, ahogyan az élet őt üti, és abba az irányba halad, amerre az élet taszítja. Sokszor nem a saját döntésen múlik, de nem is az isteni vezetésen, hogy az emberek milyen életet élnek, hanem azon, hogy éppen mi adódik az életben és milyen kényszerpályák jelennek meg. Az emberi életek többsége sajnálatos módon a gyakorlatban ezeken a kényszerpályákon mozog.

Nagyon sokszor úgy épül fel az emberi élet, hogy nincsen mögötte gondolat, tervezés, hogy mit is szeretnénk tenni azon a néhány évtizeden át, amíg itt élünk a földön. Fontos, hogy ebben a kérdésben ne csak a napok szintjén lássuk az életet, hanem az évek, évtizedek és az emberi élet perspektívájából. Azért, hogy az életünkről gondolkodni tudjunk, s az életünket úgy tudjuk az Isten kezébe ajánlani, hogy az Ő gondviselése érvényesüljön, s azt az életpályát fussuk be, amit az Isten szán nekünk: fontos, hogy az életstratégiánkról komolyan gondolkodjunk.

Számunkra, akik gyülekezetbe járunk, az Isten lényege nem annyira kérdéses. Abban is bizonyosak vagyunk, Istennek van egy akarata velünk kapcsolatban, hogy milyen legyen az életünk. Istennek akarata nemcsak egy általános megváltási terv, amely valahol a világmindenségben létezik, hanem velünk személyesen is van egy terve, van akarata, hogy milyen életpályát fussunk be ezen a földön. Ezt az akaratát a saját életpályánk vonatkozásában nem egyszerű felismerni, még utólag sem. Hogy mi az Isten tényleges akarata, ez nehéz kérdés lehet. Mi, emberek úgy vagyunk Istennel, hogy olyannak szeretnénk látni, aki velünk jót tesz, olyat, ami az életünket fölemeli, megáldja, kisegíti a bajból és a jó irányba tereli. Általában imáink ezt az utat célozzák meg. Azt kérjük Istentől, hogy a rosszból a jó felé vigyen bennünket, és ez legyen a tapasztalatunk.

Amikor arról van szó, hogy Istennek van akarata ezen a földön, eszünkbe juthatnak Pál apostol szavai: Az Isten

akarata az, „hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson”. Ebben a megfogalmazásban testet ölt tényszerűen, hogy Isten akarata az üdvösség és az igazság ismerete. Istennek tehát ez a fő akarata életünkben. Mire irányulnak az imádságaink? Többségükben arról szólnak, hogy van egy betegség vagy rossz anyagi helyzet, vannak megpróbáló élethelyzetek a családban, munkahelyen, gyülekezetben, és sok nyavalya az életben, amit hordoznunk kell. Az Istenhez való fohászzkodás célja jellemző módon az, hogy a rossz szűnjön meg az életünkben, és helyette jó dolgunk legyen. Ami rossz, szűnjön meg, ami jó, az valósuljon meg. Az emberi természet tehát az Istent hívja segítségül a földi dolgokban, az Isten akarata pedig elsődlegesen üdvösségünket célozza meg. Első megfogalmazásban talán nem érezhető, hogy a kettő mennyire elsiklik egymás mellett, de megpróbálom ezt részletesen is kifejteni.

Istennek tehát a mi üdvösségünk az akarata, hogy Ő a bűnből és a hamisságból az igazságra vezessen el bennünket. Ezt az utat tárja elénk. Ebből a szempontból – és ezt jó látnunk – nem az a lényeg, bár fontos, hogy mi ezt *milyen körülmények között* tesszük meg. Isten számára az a lényeg, hogy *az út végére elérjünk*. Az út az Ő számára nem abban testesül meg, hogy a betegségből egészségbe, szegénységből jólétre, konfliktusból konfliktusmentes helyzetbe kerüljünk, hanem hogy a lelki gyengeségből a lelki erősségbe, az Istentől való távolságból a közelségbe való utat megtaláljuk, és azon az úton járunk. Természetes, hogy mi szeretnénk azt is, hogy ezen az úton ugyanakkor meglegyen a rosszból a jó felé menetel, és az utak egybekapcsolódjanak. Ezek nyilvánvaló jogos vágyaknak és kéréseknek tűnnek, sok esetben Isten így is teszi, de sok esetben nem. Ezek nem olyan tényezők, amelyeket elsődlegeseknek kellene tartanunk, mint ami a legfontosabb az életben, bár természetesen számunkra lehetnek fontosak.

Amikor arra gondolunk, hogy Isten bennünket a hamisságból az igazságba akar elvezetni, nem egyszerű erre az útra rászanni magunkat. Ahhoz, hogy ezt megtegyük, először magunkat *ténylegesen* bűnösnek kell látnunk. Mi *általánosságban* mondjuk, hogy bűnösök vagyunk. De az életünkben konkrét bűnök vannak, és mi távol vagyunk az Istentől. Nem épül rá az életünk, és elveszettek vagyunk. Nem általánosságban vagyunk elveszettek, ha-

nem, „én elveszett vagyok”, „nekem vannak bűneim”. Bűnösnek kell látnunk magunkat ahhoz, hogy ezen az úton járjunk együtt.

Azt tapasztalom, hogy sokkal könnyebben látjuk meg életünkben azt, amikor Isten támogat egy döntésünkben. Milyen jó, amikor Isten bennünket megsegít. Elmondhatjuk az embereknek is, hogy engem megsegített az Úr, tapasztalataim vannak Istennel. Figyeljük meg, hogy azok a tapasztalatok, amelyeket általában megosztunk egymással, nem lelki jellegűek, nem az igazságba vezető, hanem a rossz állapotból a jó állapotba haladó tapasztalatok. Olyanok, amikor Isten teljesíti álmainkat, amelyeket a fejünkbe vettünk, hogy azt megtegyük. Ezek azok, amelyekkel túlnyomórészt rendelkezünk, és amit megosztunk egymással.

Az út tehát, amin Isten vezetni akar bennünket, a bűnből az igazság felé vezető út. Olyan, amin nem sok dicsekedni való van. Ha ezen az úton szerzett tapasztalatait mondja el valaki, akkor nagyon leírja magát a többi ember előtt. Nem olyan könnyű vállalni ezeket a tapasztalatokat. Nem úgy kerül sz a gyülekezet elé, hogy a gyülekezet elmondja: hú, de hívó ember ez a János! Nem, nem így történik, ha ezeket a tapasztalatokat elmondod, akkor azt mondják rá, ez a János egy nagyon ramaty ember, hogy ilyen dolgai vannak, de milyen hatalmas az Isten, hogy ebből őt kimentette.

Nem tudom, hogy mi elmondanánk-e egymásnak az olyan tapasztalatainkat, amelyeket olvashatunk a Bibliában a hithősökről. Például Dávid házasságtörést, gyilkosságot, és sok más furfangos dolgot követett el. Vagy ott van Jákób, aki csalással szerezte a hasznot. Pál láncra veretett sok embert. Mózes meggyilkolt egy másik embert hirtelen felindulásból, de mégiscsak gyilkosság volt, mert egy emberéletet oltott ki. Olyasmit tudunk meg ezekről az emberekről, amiket mi talán nem követnénk el a magunk szintjén. Azért a mi életünkben is vannak – ennél látszólag kisebb fajsúlyú – dolgok, amelyek nagyon galád dolgok lehetnek. Ott vannak az életünkben, és lehetetlen, hogy az Isten elfogadja és helyeselje. Bizony, mi, emberek olyanok is maradunk, és nem gyógyulunk ki abból. Isten pedig azt szeretné, hogy ezekből a hibáinkból, amelyeket szégyellünk egymás előtt, ami folyton visszatér az életünkbe, felépüljünk, hogy az életünk tapasztalatokkal teljes legyen, és gyógyult emberek legyünk. Istennek tehát az az akarata, hogy üdvözüljünk, és az igazság ismertetére eljussunk.

A Biblia nagy hithősei *nem olyan életet éltek, amelyet választottak maguknak*. Bizonyára nekik is voltak elképzeléseik, hogy az életüket milyen tartalommal szeretnék kitölteni. Ám nem azt az életet élhették. Olyan életút jutott nekik, amelyet nem kívántak maguknak. Nem irigylésre méltó élet jutott nekik. Ha életüket felszínesen élték vol-

na, akkor abban erősödtek volna meg, hogy hogyan szabaduljanak meg attól az életútától, amit az Isten adott nekik. Sokszor el akarunk bújni azoktól az élettapasztalatoktól, amelyeken Isten végig akar vinni bennünket, pedig Ő az üdvösségünk érdekében akarja ezeket megadni. De mi azért imádkozunk, hogy ezek ne legyenek meg. Csodálkozunk, hogy az Isten nem segít. Imádkozunk, és az imacéljaink kilencven százalékát Isten nem segíti. Akkor mire való az imádság?

Isten vezetni akarja az életünket. Mi az életutunkon a látható dolgokat tartjuk fontosnak. A természetünk a kényelmet igényli, azt szeretnénk, hogy ne legyenek konfliktusaink, ne legyenek betegségeink, legyen szép, nyugodt, kiegyensúlyozott életünk. Nem vágyunk gazdagságra, de nem akarjuk, hogy fillérezni kelljen az életben, nem akarunk nagy emberek lenni, csak azt szeretnénk, hogy egy békés, nyugodt kiegyensúlyozott életet élhessünk, ami igazán életnek nevezhető ezen a földön. Ez a vágy természetesen nem baj. Ki az, aki másra vágyik? Senki sem ellensége önmagának. Butaság is lenne, ha másként gondolkodnánk az életről. De Istennek nem az a célja, hogy ebben az életben jó legyen nekünk, hanem hogy egy olyan életúton vigyen végig bennünket, amelyen a jellemünk megtisztul, és alkalmassá válik az örökévalóságra, szolgálhatjuk embertársainkat, s szeretni tudunk. Istennek ez a célja, nem más. És minden ennek van alárendelve.

Az életút, amelyre utaltam a hithősöknél, egyáltalán nem irigylésre méltó. Gondoljunk Jákóbra, aki évtizedekig tartó küzdelmen ment keresztül. Milyen élet volt az? Kínlódott éveken keresztül, mindenféle trükkökkel verte át egyik családtag a másikat, gyötrelmes dolog ez, egy családon belül. Apósa a feleségével is becsapta, nem adta oda neki, amit ígért. Furcsa dolgok történtek az életében. Vagy nézzük Józsefet, akinek az életére szeretnék részletebben is kitérni, akinek fiatalkorában, kamaszkora vége felé a rabszolgaságot kellett felvennie. Melyik kamasz ábrándozik arról, hogy bárcsak Egyiptomban lehetne rabszolga? Isten ezt az utat adta neki. Vagy ott van Sámuel, aki kisgyerekként alighogy az anyjától elválasztatott, óvodáskorú kicsi gyermekként került a templomba, és az anyja csak egyszer-kétszer láthatta egy évben. Melyik szülő az, aki ilyen gyerekkort akar a gyermekének? Melyik kisgyermek az, aki azt mondaná, hogy szeretne a szülői háztól távol lenni, a templomban, az Isten házában? Bizony ezek nagyon nehéz életutak. A hithősök élete tehát nem olyan út, amelyet az emberi természetünk ösztönösen választana.

Isten vezetésének elfogadása nem azt jelenti, hogy az Isten megvalósítja az álmainkat ezen a földön. Nem azt jelenti, hogy valamit elképzelünk, beleéljük magunkat, és addig küzdünk, amíg Isten azt meg nem valósítja. Az Isten által nekünk szabott életút külsődlegesen nem von-

zó. Isten vezetésének elfogadása azt jelenti, hogy **hajlandók vagyunk alárendelni a földi érdekeinket és vágyainkat az örökkévalóságnak.** Ez a döntő. Mire irányulnak a vágyaink? Mit szeretnénk elsősorban ezen a földön. Mik a céljaink? Örökkévalóságot és olyan életutat, ami oda vezet, legyen az bármilyen? Vagy pedig azt mondjuk: igen, szeretném az örökkévalóságot, de lehetőleg kényelmes út vezessen oda. Hát oda nem vezet kényelmes út. Ezt az illúziót jó, ha időben elkergetjük magunktól. Nem vezet kényelmes út a mennybe. Senkinek az útja nem volt kényelmes, aki a mennybe akart eljutni. Az Istennek van egy terve és akarata velünk. Ennek az akaratnak a felismerésétől, elfogadásától és megélésétől függ az életünk. Ehhez képest vannak más vágyaink is, csak nem az Istentől való. Mi, emberek nagyon nyakasak vagyunk. Amit egyszer beveszünk a fejünkbe – az Isten szolgálatáról –, azt se ember, se Isten nem tudja kiverni a fejünkéből. Amit mi elhatározunk, azt igyekszünk tüzzel-vassal keresztülvinni.

Hangsúlyozom, egyetlen hithősnek sem úgy alakult az élete, ahogyan szeretne volna. Ők abban voltak különbek nálunk, hogy úgy fogadták Isten beavatkozását, mint Tőle jövő beavatkozást az életükben. Nem okvetlenül, rögtön, amikor ez a beavatkozás megtörtént, de amikor benne voltak a nehéz helyzetben, és amikor utólag kiértékeltek, elismerték, hogy bizony az az Isten akarata volt. Minden hithős, azon az életúton, amit az Isten neki szánt, eljutott odáig, hogy a sok-sok év küzdelme és nyomora alatt győzött a természete felett, szolgálta az embertársait, és eljutott az örök életre. Ezek a bibliai hithősök jellemzői.

Abban a tudatban kell élnünk tehát, hogy Istennek van egy terve velünk, és ez a terv teljesen más, mint a miénk. Isten gondolatai kategóriákkal magasabbak a mi gondolatainknál, mint amennyivel magasabb a menny a földnél – olvashatjuk Ésaías prófétánál. Ez a terv, amit Isten velünk véghez akar vinni, az üdvösséghez vezet.

Amikor az életutunkról gondolkodunk, ne csak arról gondolkodjunk, hogy mi másokat hogyan szolgálhatunk, hanem arról is, hogy mi hogyan tudunk megtérni bűneinkből Istenhez, és Őt tiszta szívünkkel szolgálni.

Az a terv, amelyet Isten elgondolt felőlünk, nem táruul fel azonnal. Sőt egyes szakaszai egyáltalán nem tűnnek Istentől valóknak. Sokszor olyannak látjuk, amitől inkább meg kellene menekülnünk. Azonban Isten képes arra, hogy felépítse és teljessé tegye életünket, jellemünket, és megtisztítson bennünket. Mi szeretnénk a jellemünket kényelmes úton javítani. Imádkozni, Bibliát olvasni, a gyülekezetben érdemi életet élni, Istenről gondolkodni – mindezek fontos dolgok, nélkülözhetetlenek. De Isten megajándékoz bennünket egy tőle való életúttal, amin szeretne bennünket végigvezetni.

Az én tapasztalatom általában az, hogy jobban tanu-lunk abból, ha az élet pofon vág bennünket, mint ami-

kor imádkozunk. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy az imádság nem hatékony, hanem azt a hibát követjük el, hogy nem abból a célból vesszük igénybe az imádkozás lehetőségét, mint amire azt az Isten adja. Sokszor, mert nem ismerjük annak hatalmát, és az abban rejlő lehetőségeket. Az imádságban el tudunk bújni Isten elől, de amikor az élet falhoz vág bennünket, akkor nem tudunk mit csinálni, abból kénytelenek vagyunk tanulni. Sokszor Istennek végig kell vezetnie bennünket bizonyos élethelyzete-ken, mert abból tanulunk. Ha az imádságaink révén a sa-ját gondolatainkkal vagyunk elfoglalva, és nem vagyunk hajlandók meghallani azt, amit Isten mond, akkor *az életünk folyamán halljuk meg* azt, hogy mit mond az Isten. Nem azért engedi meg, hogy az élet falhoz csapjon ben-nünket, mert az jó, hanem hogy eljussunk az örök életbe, mivel nem vagyunk képesek meghallani az Ő szavát Bib-liában, imádságban.

Ha úgy éljük az életünket, ahogyan éljük, akkor annak meg lesznek a következményei. Az ember szeretne erős lé-lekkel rendelkezni, de valójában nem szeretnénk olyan helyzeteket az életünkben, amelyek kedvezőek az erős lé-lek kialakulásához. Ezek ellentmondásos dolgok. Szeretjük látni magunk körül a szép jellemű embereket, hogy azok jó irányba hassanak ránk. A mi életünkben ezzel szem-ben nem akarjuk elfogadni azt az életutat, ami a szép jel-lemet formálja ki bennünk. Komoly ellentmondások ezek. Szeretnénk az út végén lenni, szeretnénk azt, hogy utána legyünk sok küzdelemnek, győztesen és diadalmasan áll-junk meg Isten ügye mellett. Isten meg azt szeretné, hogy induljunk el azon az úton.

Isten nagyon sok imát ugyanazért nem hallgat meg, amiért a szülők sem teljesítik sokszor a gyerekeik kéréseit. Mert a gyerek nem tudja, mi a jó neki. Azért van a szülő. Mi gyakran „csokit és fagyit” kérünk Istentől. Azt szeret-nénk, hogy nekünk jó legyen, és csodálkozunk, hogy Ő nem adja meg, vagy nagyon ritkán teljesíti vágyainkat. Is-ten sokkal komolyabb dolgokat ad nekünk, mint a szülők gyermekeiknek. Sokszor az a meggyőződésem és tapasztalatom: azért imádkozunk, hogy az a terv, amit Isten ké-szített, ne érvényesüljön, mert egy kényelmesebb utat sze-retnénk. Kérjük a „csokit”, a „fagyit”, de az Ő tervét nem. Kérjük Istent, hogy a tervét ne alkalmazza velünk kapcso-latban. Fontos tehát, hogy a gondolatvilágunkban ott le-gyen Isten tervének a felismerése, és hogy az életünket ne a kényelem, a mindennapok jóléte szempontjából vезe-sük, hanem az üdvösség oldaláról.

Hogyan lehet fejlődő és erős jellemünk? Ezzel kapcso-latban nézzük meg röviden József életútját. Néhány rész-letet szeretnék ebből a jól ismert történetből felvillantani. Amit József bejárt, azt nem ő választotta. Nem mon-dta: „most rabszolga leszek Egyiptomban, mert a pályavá-lasztásnál ezt választottam”. Nem! Más történet. Megestek

vele azok a szörnyűségek, amelyeket ismerünk. Iszonyatos lehetett ezeket átélni. Egy családban nőtt fel testvéreivel. Van egy apa és négy felesége. Ilyen családban egyikünk sem nőtt fel, habár manapság sok furcsaság van. De ott egy háztartáson belül történt. Egy apa, négy feleség. Nem egyszerű történet.

A testvéreiről is tudunk pár dolgot. Júdáról például azt, hogy az isteni tiltás ellenére egy kánaánita nőtől születtek gyerekei. Azután nem átalott olyat tenni, hogy saját menyétől lettek ikrei. Ebből a lemenő ágból származott Jézus is, tehát nagyon különös családfája van magának Jézusnak is. Rúben pedig saját apja ágyasához ment be, hogy vele háljon. Simeon és Lévi lekaszabolta Sekem városát, amikor a város hercege kényszerrel elvette a nőtestvérüket. Olyan történetek vannak ebben a családban, hogy azt egy mexikói filmrendező is megirigyelhetné. Ezek után az ember azt kérdezi: hogyan lehet ezekből valami jó? Ilyen családban nőtt fel József.

Persze ott van az apja, Jákób, hatalmas hitbeli tapasztalatokkal, amelyeket megosztott a fiával, vagy a nagyapja, Izsák, akivel találkozhatott. Ugyan vak volt már, amikor József felcseperedett, de el tudta mondani azt a történetet, amikor Ábrahám elvitte őt Mórija hegyére, és majdnem megölte. Erről az áldozatról beszélt Józsefnek. Tehát voltak jó hatások is Józsefre gyermekkorában. Megtanították ezek az emberek Józsefet arra, hogyan szereti őket Isten, és hogyan viszi az életüket zezugos pályákon át végül az üdvösségre. Józsefnek világosan tudnia kellett az apja, nagyapja tapasztalatából, hogy az Istenhez vezető út nem olyan út, amit az ember maga választ, hanem nagyon nehéz és küzdelmes, de a végén ott van a győzelem.

Hogyan viszonyultak a szülők gyerekkorában Józsefhez? Elkényeztették. Ez borzasztó kényelmes dolog a gyerekek számára, kicsit terhes is, de alapvetően jól esett neki ez a kényeztetés. Apja elküldte Józsefet Hebronból Sekembe a bátyjaihoz, hogy nézze meg őket, mi van velük – nem régen ezt a várost kaszabolták le. Itt történt, hogy eladták őt rabszolgának. Megtörtént ez a szörnyűség a testvérek között. Hogyan dolgozza fel ezt egy kamasz, amikor egyszer csak a papa kedvencéből egy utolsó rabszolga lesz, és viszik úttalan utakon át Egyiptomba? Azt sem lehet tudni, lesz-e még belőle ember, vagy meddig fog élni, mi értelme van így az életének. József nem erről az útról ábrándozott fiatalkorában.

Mégsem esett kétségbe. Nem kezdte sajnálni magát. Nem kérdezte: Mi értelme van hitbeli szempontból az én életemnek? Mít lehet az élettel kezdeni így rabszolgaként fiatalon? Nyilván súlyosan megpróbálták ezek az események, de az, ahogyan ebből ő kikerült, és Potifár házában vezető lett, mást mutat. Látta a feladatot, s azt, ami előtte volt, ellátta.

Látták az emberek is, hogy ő nem olyan, mint a rabszolgák általában, akik lazítanak, kelleetlenek, hanem azt látták, hogy erre az emberre lehet építeni. Ezért rábízta Potifár a házáat. Akkor pedig, amikor Potifárné ajánlatot tett, volt Józsefben annyi erkölcsi erő, hogy nemet mondjon, pedig fiatal ember volt, nem házas. Nemet tudott mondani a bűnös készítésre. Volt benne erkölcsi tartás, holott tudta, ezután nehezebb körülmények következnek. Ki is robbant a nehéz helyzet, és József pillanatokon belül máris a börtönben találta magát. Örülhetett, hogy nem az életével fizetett, amiért Potifár felesége ajánlatot tett neki. Úgy tűnik, rossz irányba haladt az élete. Hiába végezte a dolgait jól, egyre jobban, egyre erkölcsösebben, még lejjebb jutott – rabszolgából börtöntöltelék lett.

Miféle perspektíva ez? Mi lehet ebben az életútban még? Itt is feladatokat talált. Egyre több mindent bízta rá. Rájött, hogy két rabnak gondjai, lelki problémái vannak. Beszélgetett velük, megfejtette az álmukat, később ennek köszönhetően szabadult ki. Ugyan nem rögtön, hanem két évvel később, amikor a fáraót is álmok gyötörték. Még két évig ott volt a börtönben, nem tudta, mikor szabadul. Milyen szörnyű lehetett. Mégis végezte a börtönben a feladatát, ott is egyre komolyabb feladatokat kapott. Két év múlva annak az embernek, akinek megfejtette az álmát, eszébe jutott József, hátha tud segíteni a fáraónak. Kiszabadult, megfejtette a fáraó álmait, és nagy dolgok vártak rá. A fáraón kívül nem volt felettese. Neki kellett irányítania azt a nagy projektet, hogy majd az ország át tudja vészelni a hét nehéz, szűk esztendőket. Volt konkrét gazdasági elképzelése, és ezt meg kellett valósítania. Ezzel a feladattal mint kormánybiztost megbízták, és ő ezt bizony kőkeményen végrehajtotta, hogy a birodalom túlélje a hét nehéz évet.

Amikor bekerült ebbe a magas tisztségbe, elgondolkozhatott volna: *nekem ez a feladatom?* Ábrahám leszármazottának az a dolga, hogy Egyiptom birodalmát segítse? Ez az ő élethivatása? Ezért született ide? Nagy kihívás, de ez egy hívő ember feladata? Nem kereste a rokonait. Nem küldött Kánaánba, hogy mi van az apjával, anyjával, mi újság a családjával? Valahogyan őt Isten vezette. Ki tudta várni mindennek a maga idejét, és engedte, hogy Isten cselekedjen az életében. És amikor Isten belenyúlt az életébe, nemcsak azt látta meg, hogy rosszabb volt és jobb lett, hanem azt is, hogy jó volt és rosszabb lett. És a rosszabból még rosszabb lett, és *az is az Isten akarata volt.* Ezt is meglátta, és elfogadta.

Nem egyre rosszabbul lett lelkileg, nem egyre összetettebb, nem lett depressziós, nem ment tönkre az élete, hanem normálisan, kiegyensúlyozottan, erős hittel tudott az élet kihívásaiban megállni.

Amikor a testvéreivel kapcsolatba került, rávezette őket a bűnbánatra, s rádöbbsent, Isten milyen csodálatos

tervet készített. Nem látta ezt előre. De amikor látta a testvéreit, látta ezeket a furcsa karaktereket, bűnbánatra tudta juttatni őket. Látta, hogy ez az Isten útja. Rájött, hogy az az út, amin ő jár, az Isten útja.

Olvassuk el Mózes I. könyve 45,4–8. verseit. Itt érteli ki a konkrét helyzetet. *„Mondta József az ő atyjafiainak: Jöjjetek közelebb hozzám! És azok közelebb mentek. Akkor mondta: Én vagyok József, a ti testvéreitek, akit eladtatok Egyiptomba. És most ne bánkodjatok és ne bosszankodjatok azon, hogy engem ide eladtatok, mert a ti megmaradásotokért küldött el engem Isten tielőttestek. Mert immár két esztendeje, hogy éhség van e földön, de még öt esztendő van hátra, amelyben sem szántás, sem aratás nem lesz. Az Isten küldött el tielőttestek, hogy műveljem a ti megmaradásotokat e földön, és hogy megmenthesselek titeket nagy szabadítással. Nem ti küldöttetek azért engem ide, hanem az Isten, aki engem a fáraó atyjává tett, és egész házának urává, és Egyiptom egész földjének fejedelmévé.”*

Rendkívüli ez a találkozás! Megjelentek a testvérei, egy idő után fölismertette magát előtük, de nem azt mondta, hogy megbocsát, nézzék milyen jólélő ő, nem haragszik. Azt mondta nekik, Isten volt az, aki ide küldte őt. Nem a testvérei. Ez Isten terve volt. Az, hogy így valósult meg, a ti bűnötök, de az Ő terve volt, hogy így gondoskodik rólatok, a családunkról, hogy én ide kerüljek, és ide tudjon jönni ez a parányi nemzetség. József elismerte Isten tervét.

Jákób családja ezután Gósen földjére költözött. Miután meghalt Jákób, a testvérek ekkor arra gondoltak, esetleg József megmutatja „a másik arcát”. De József megerősítette őket, hogy nem gondolkodik ezután sem másképpen. *„Ti gonoszt gondoltatok ellenem, de Isten azt jóra gondolta fordítani, hogy cselekedjék úgy, amint ma, hogy sok nép életét megtartsa. Most annakokáért ne féljete. Eltartalak én titeket és gyermekeiteket. És megvigasztalta őket, és a szíviükre beszélt.”* (1Móz 50,20–21) Különös dolog ez, a rabszolgaságra eladott testvér engesztelt azokat, akik őt rabságba vitték: *„Nehogy azt gondoljátok, hogy rosszat tervezek! Nincs bennem bosszúállás.”* Még neki kellett a szíviükre beszélni. Furcsa helyzet. József nem átalotta ezt tenni, nem volt benne szemernyi bosszúállás sem. Ő az életet és életének sorsfordulóit Istentől jövő vezetésként fogadta el. *„Igen, ti gonoszt gondoltatok, nem volt ez helyes, de Isten ezt hozta ki belőle, és az Ő tervei valósultak meg. És én örülök, hogy Isten terveinek részese lehetek. Így nézek az életemre. Nem magamat sajnálom, nincs bosszúállás bennem.”*

Amikor az élete végét ért, halálakor a következőket mondta: *„Én meghalok, de Isten bizonyonnyal meglátogat titeket, és felvisz titeket e földről arra a földre, amelyet esküvel ígért meg Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak. És megeskette József Izráelnek fiait, mondván: Mikor az Isten titeket bizonyonnyal meglátogat, vigyétek fel innen az én tetemeimet is magatokkal.”* (1Móz 50,24–25)

Egyértelmű ez a perspektíva. Látta, hogy mi volt az ő dolga. Az, hogy Egyiptomban menedéket biztosítson a népnek, amely onnan majd kimegy, és elfoglalja Kánaánt. Annyira hitt ebben, hogy ne most vigyék el az ő holttestét, hanem majd akkor, úgys az egész nép kimegy oda.

Mit látunk József életében? Egyszer fönt, egyszer lent – így zajlott az élete. Mi Isten terve és akarata a mi életünkben? Hogyan lehet ezt felismerni? Nem lehet erre receptet mondani. Nem lehet azt mondani, hogy csináld ezt, majd meglátod, imádkozzál ennyiszor vagy ennyi percig, ezt tedd, azt tedd, és az Isten majd megmutatja. Nyilván minél többet van az ember Isten közösségében, annál nagyobb esélye van arra, hogy azt valóban meglássa. De nincsen olyan, hogy én ezt teszem, és cserébe az Isten megmutatja az Őáltala tervezett életutat.

A Szentlélek vezetésének, Isten vezetésének nincsen tehát receptje. Az Istennel való közösség az egyetlen recept arra, hogy az életünket így tudjuk megélni, és megálljunk abban, sok nehézségeivel és problémáival együtt. József életében is azt látjuk, hogy egyszer cselekednie, máskor várnia kellett. Volt, amikor nagyon aktívan kellett az életét irányítania és konkrét döntéseket hoznia, s volt, amikor passzívan kellett várakoznia. Nem lehet az életet mindig azzal tölteni, hogy valaki mindig aktív, és azzal sem lehet, hogy mindig passzív. Isten vezet minket, nem lehet általános recepteket hozni.

Amikor József életútja kiteljesedett, eljutott odáig, ahova nagyon sok ember nem képes: a családjában meglévő nehéz emberi kapcsolatokat is jól tudta intézni. A családokban nagyon sokszor nehéz kapcsolatok vannak. József ezeket helyesen tudta kezelni. Tudott evangelizálni a saját családjában, és be tudta mutatni Istent a saját családjában. Fel tudta fogni a családjában ért megpróbáltatásokat is úgy, hogy azok az Istennel való közösségét erősítették. Hogy hogyan találja meg ebben a neki szánt életutat, hogyan áldja meg Isten az ő életét így, és gazdagítja tapasztalatokkal. Rájött arra – egész élete erről szól –, hogy Isten vezet életét. Isten nekünk is adhat olyan életet, ami tőle való. Ennek előfeltétele az, hogy Istentől ne csak azt várjuk, hogy Ő mindig jót tegyen velünk. Ha lesznek is nehézségek az életünkben, gondoljunk arra, hogy Isten a jót hozza ki belőle, és pedig a legjobbat. Isten akaratát akarjuk megvalósítani ezen a földön! Ne sajnáljam magamat, a föld legszerencsétlenebb emberét, hanem könnyörögjek Isten kegyelméért, hogy meglássam, mi abban az élethelyzetben az Ő akarata, felismerjem és elfogadjam az Ő vezetését.

Bárcsak így látnánk mindannyian az Istentől jövő életutat! Lássuk meg, hogyan akar bennünket vezetni, mert „az az Isten akarata, hogy minden ember üdvözljön, és az igazság ismeretére eljusson”. Ez Isten elsődleges célja a mi életünkben is. ■

NÉMETH PÉTER

A VILÁGGAZDASÁGI VÁLSÁG ÉS A BIBLIAI PRÓFÉCIÁK

Sokan felteszik a kérdést testvéreink közül: Hogyan értékelhető a jelenlegi világgazdasági válság szerepe, hatása, hogyan befolyásolja a végső események alakulását? Mivel azonosítható, hol találjuk meg a helyét abban a körképben, amelyet a Szentírás tár elénk az emberi történelem utolsó szakaszáról, az idők jelei tünetegyütteséről?

Nem közgazdasági vagy etikai oldalról közelíteném meg a kérdést, hiszen sokan elemzik a válságot ilyen szempontból. Kizárólag a válságnak arra a hatására szeretnék rámutatni, amely a bibliai prófécia kijelentésével egyértelműen kapcsolatba hozható.

Két bibliai ígére szeretném ráirányítani a figyelmet. Jelenések könyve 13. fejezetének 14. verse így hangzik: „[A bárányszarvú, földből feljövő fenevad] elhitei a föld [vagy így is fordítható: ország] lakosait a jelekkel, amelyek adtak néki, hogy cselekedje a fenevad előtt, azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevad képét [így is fordítható: hasonmását]...” Ellen G. White a következő megjegyzést fűzi ehhez az ígéhez: „Ez a kijelentés világosan bemutat egy kormányzási formát, amelyben a törvényhozói hatalom a nép kezében van...” (A nagy küzdelem/Korszakok nyomában, 394. o.) Ez az íge tehát éppen azt a fordulatot szemlélteti, amikor a polgári demokrácia átváltozik valási és világi hatalmat egybeolvasztó, tekintélyelvű társadalmi rendszerré, először az Amerikai Egyesült Államokban, majd ennek a domináns hatalomnak az ösztönzésére a világ más országaiban is.

Jelenések könyve 17. fejezetének 12. verse így hangzik: „A tíz szarv pedig, amelyet láttál, tíz király, olyanok, akik még birodalmat nem kaptak, de hatalmat kapnak mint királyok egy óráig a fenevaddal.” A tíz szarv, mint ismeretes, az egykori Nyugatrómai Birodalom utódállamait jelképezi. A 17. fejezetben a hét csapást kitöltő angyalok egyike mutat be jelképeket János apostolnak, és fűz ezekhez magyarázatokat. Ez a fejezet tehát azt mutatja be, hogy milyen állapotok lesznek a világban közvetlenül a hét utolsó csapás kitöltése előtt. Az idézett ígében különleges ez a részlet: „hatalmat kapnak mint királyok”. Arra utal ez a kijelentés is, hogy ha nem is éppen a koronás fők, de mindenképpen a tekintélyelvű társadalmak jönnek vissza Európában, a polgári demokráciák kora pedig lejár.

Úgy gondolom, hogy a világgazdasági válság ezt a folyamatot mindenképpen felgyorsítja. Növekszik az államok ellenőrző szerepe, és mind hangosabbá lesz a panasza az erkölcsök hiánya miatt, ami romlásba dönti a világot, kiszámíthatatlanná teszi a gazdasági fejleményeket

is. Történészek beszélgetéséről olvastam újságcikkekben, akik a világgazdasági válság legfontosabb hatását szintén abban jelölték meg, hogy ezután a tekintélyelvű társadalmak felé mutatnak majd a társadalmi változások. Közgazdászok és történészek jó ideje beszélnek már arról, hogy a klasszikus kapitalizmus és a jóléti kapitalizmus ideje lejárt, a jelenlegi szuperkapitalizmus pedig csődbe viszi a civilizációt. Ezért gondolkodni kell azon, hogy mi az, ami a kapitalizmust meghaladja – más szóval új társadalmi rendszerről kell gondolkodni. Mindez találkozik a Vatikán minduntalan hangoztatott társadalmi programjával, miszerint eljött a valláserkölcsei alapokra épített, újfajta társadalmi forma bevezetésének az ideje.

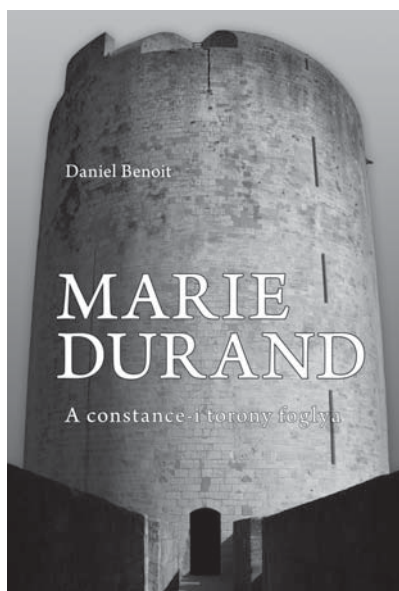
Csak egyetlen újságcikkből idézek: „A konzervatív értékek jegyében egy új, jobboldali Európa megvalósulásáért száll síkra Lech Walesa. A volt lengyel elnök Gdanskban a Magyar Hírlapnak azt mondta, hogy a nyugati demokraciamodell önmaga karikatúrájává vált, nem illik a 21. századhoz, szükséges a megújítása. A Nobel-békedíjas politikus szerint erre a pusztán baloldali koncepciónak nincs esélye, ezért igazságos alapokon nyugvó erkölcsi normarendszer, egy új »tízparancsolat« létrehozását sürgette.” (<http://www.magyarhirlap.hu/cikk.php?cikk=155075>)

„A polgári demokrácia nagyon rossz államforma, de nem tudunk jobbat” – mondta Churchill. A bűn világában valóban ez a legjobb, az emberi szabadságjogokat leginkább biztosító társadalmi forma, noha ez is mindig recseg-roppog, mert az önző érdekek, érdekszövetségek egyeztetése nem könnyű. Ki tudja, meddig élvezhetjük a polgári demokráciákban biztosított szabadságjogokat, ezen belül is legfőképpen a lelkiismereti és vallásszabadságot? Menynyire meg kellene becsülnünk a szabad vallásgyakorlat és a szabad evangelizáció lehetőségét!

„Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, amíg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhat.” (Jn 9,4)

„Tovább kell adnunk a figyelmeztetéseket, ma kell dolgozunk, mert nemsokára elképzelhetetlen nehézségek közé kerülünk... Azt a munkát, melyet az egyház a béke és jólét idején elhanyagolt, a rettenetes válság idején kell elvégeznie, a legcsüggesztőbb és legfélelmetesebb körülmények között... Nagyon hátramaradtunk... Eljön az idő, amikor törvényeket hoznak, melyek üzenetünk előtt a most még nyitott ajtókat bezárják. Fel kell ébrednünk komoly munkára addig, amíg Isten angyalai várakoznak...” (Ellen G. White: *Evangelizálás, Növekvő nehézségek* c. fej.) ■ VANKÓ ZSUZSA

A LELKIISMERETI SZABADSÁG ÉRTÉKE

A 18. századi dél-franciaországi hugenották megrendítő küzdelmei és állhatatossága

Cikkünk Daniel Benoit *Marie Durand, a constance-i torony foglya (1730–1768)* című, magyar nyelven nemrég megjelent könyvének előszava. Nem csupán az egyháztörténet egyik – Magyarországon alig ismert – fejezetét ismerhetjük meg általa, hanem egyben könyvajánlónak is tekinthetjük. A könyv megrendelhető a Spalding Alapítványnál.

Marie Durand-ról, hosszú fogságáról a constance-i toronyban Franciaországban élő barátnőmtől és családjától hallottam először. „Azt a helyet látnod kell egyszer” – mondogatták nekem. Történt ezután, hogy könyveket vásároltam főiskolai könyvtárunk számára egy zürichi antikváriumban, és ott megláttam e könyv eredeti, francia nyelvű kiadását. Megvettem, de nem reméltem, hogy valaha is hozzájutnék a fordításához, ezért egy franciatanárnról ismerősöm kezébe adtam, hátha íhletet kap a lefordításához. Ő egy idő múlva nagyapját nyerte meg a feladatnak. Marie Durand levelei, valamint családtagjainak levelei, amelyekből bőséggel idéz e könyv, 18. századi francia nyelven íródtak. Lefordításuk magas szintű szakmai tudást igényelt. A magyar szöveg végül lektorálásra került vissza hozzám, és ekkor, ennek kapcsán ismerkedtem meg közelebbről Marie Durand és hittestvérei, a 18. századi dél-franciaországi hugenották történetével.

Nagy élmény volt ez számomra, többek között azért is, mert teológiai főiskolai tanárként évek óta tanítom Jelenések könyve írásmagyarozatát. Ebben a bibliai iratban található egy jelképes ábrázolás, amelyet azok a hugenották, akikről e könyv szól, önmagukra alkalmaztak: a hívő egyház „a pusztába menekül”, de még ott is folytonos zaklatást, üldöztetést szenved (12,6, 13–15. vers). Ennek nyomán *L'Église du Désert*-nek, azaz *A pusztta egyházának* nevezték magukat.

Abban a kiváltságban volt részem ez év őszén, hogy meglátogathattam a constance-i tornyot, valamint Marie Durand szülőföldjét és szülőházát. A könyv elolvasása,

majd a helyszínen szerzett ismeretek és benyomások által igen elevenné vált számomra a szóban forgó bibliai szakasz, illetve a *Désert* csodálatos története.

Marie Durand Bouchet de Pranles-i, helyreállított szülőházában rendezték be a Vivarais-i Protestáns Múzeumot. Gyönyörű szép vidék, mindössze néhány ház áll egy erdei tisztáson. Van mire emlékezniük a vidék protestánsainak, van mit őrizniük. Felsorolok néhányat a kiállított tárgyak és dokumentumok közül: tenyérszerű kis zsolnároskönyv, amit a hugenotta asszonyok a kontyukba rejtettek, ha titkos istentiszteletre mentek, hogy a razziázó katonák ne találják meg náluk (ez esetben ugyanis azonnal börtönbe vetették volna őket), a hugenották által készített kis érme, aminek az volt a rendeltetése, hogy felmutatója megtudhatta a következő titkos összejövetel helyét, Pierre Durand (Marie Durand lelkész bátyja) listája az általa megáldott házasságokról, valamint a keresztelesekről görög betűkkel írva, hogy ha megtalálják is a katonák, ne tudják elolvasni, feljelentőlista, amelynek alapján tizennégy éves fiút és hetvennyolc éves aggastyánt is elfogtak, és gályarabságra ítélték.

Igen hálásak voltunk Monique Suszwalak asszonynak, aki a múzeumban kalauzolt bennünket, mert érdeklődésünket látva, sok mindent megmutatott nekünk, pontos magyarozatokat fűzve hozzá. Megtudtuk például, hogy Marie Durand apja eredetileg magasabbra akarta építeni a most múzeumként szolgáló házat, de jött a katonaság és visszabontatta. A hugenottáknak ugyanis nem engedtek magas házat építeni, nehogy észrevegyék a közeledő katonákat, akik valósággal vadásztak rájuk, hosszú éveken át.

Láttunk a házban prédikátor-búvóhelyet, és Bibliák, zsol-tároskönyvek mentésére kialakított rejtekhelyet is.

A könyvben foglaltak megértését segíti, ha kicsit bővebben szólunk a történelmi korszakról és a körülményekről.

A TÖRTÉNELMI HÁTTÉR

A 16. századi reformáció alapelvei szerint élő protestánsok egyetlen országban sem szenvedtek annyira hosszú ideig tartó és annyira súlyos üldöztetést, mint Franciaországban, ahol hugenottáknak nevezték őket.

„Az üldözések általában olyan hevesek voltak, hogy nem sikerült folyamatosan fenntartani a gyülekezeteket, mert mindig nagyon hamar szétszóródtak. Az első reformált gyülekezet, amiről tudunk, Meaux-ban jött létre 1541-ben, de 1546-ban kiirtották, a lelkészt tizennégy gyülekezeti taggal megégették... Az üldözések hátterében újra meg újra a Sorbonne, a francia római katolikus központ állt... [Mégis] minden üldözés ellenére a francia nép majdnem egyharmada pozitívan értékelte a reformatori elveket. 1550 után nemesek és gazdagok is csatlakoztak a mozgalomhoz. Pár évvel később a főnemesekből is többen áttértek...”¹

„[A hugenotta név] hosszú időn keresztül megbélyegző elnevezés volt Franciaországban. [Ők] magukat réformésnek (megreformáltak, reformátusnak), ritkábban kálvinistáknak titulálták. Hivatalosan a *religion prétendue reformée*-hez (RPR) tartozóknak, tehát az *állítólag reformált vallás* tagjainak számítottak... A hugenotta szó eredete vitatott. Egyesek egy tours-i (Nyugat-Franciaország) mondára utalnak, ami egy (fantom)királyról, Hugóról szól, aki éjszakánként szellemként oszon az utcákon. A reformátusok éjszakánként találkoztak gyűléseiken... A hugenotta elnevezés legkorábbi megjelenése egy 1551-es kéziratban található... »gonosz hugenotta fajzat« [kifejezés formájában].”²

Nem sorolhatjuk fel, hogy mennyi támadás érte a hugenottákat több mint kétszáz éven keresztül. Az egyik legnevezetesebb ezek közül, a Szent Bertalan éjszakája volt, 1572. augusztus 23–24-én, amikor Párizsban mintegy tízezer protestáns esett az öldöklés áldozatául, majd ezt követően további huszonötezer vidéken.

Kedvező fordulatot jelentett a protestánsok számára, hogy 1590-ben az eredetileg protestáns Navarrai Henrik lépett a trónra, IV. Henrik néven. Ő maga katolizált ugyan (innen ered a „Párizs megér egy misét” mondás), de 1598-ban kiadta a nantes-i türelmi rendeletet, ami részleges vallásszabadságot biztosított a protestánsoknak. „Református templomok építése és saját temetők létrehozása engedélyezett lett. A hugenotta vallásról a katolikus vallásra való kényszerítést megtiltották, az eddig

kikényszerített áttérések érvénytelenek lettek. A hugenották előtt megnyílt minden oktatási és szociális intézmény, a kórházak, valamint minden állami közhivatal. Katolikus ünnepnapokon viszont nem volt szabad dolgozniuk, be kellett tartaniuk a katolikus házassági törvényeket, és tizeddel tartoztak a katolikus egyháznak...”³

IV. Henrik halála után ismét fellángoltak a vallásháborúk. A türelmi rendelet mégis közel száz éven át – 1685-ben történt visszavonásáig – némi életlehetőséget biztosított a hugenottáknak. De már „a hatályon kívül helyező ediktumot megelőző 40 hónapban több tucat rendeletet, ediktumot, törvényt és deklarációt bocsátottak ki ellenük... 1681 tavaszán megkezdték tevékenységüket a hírhedt dragonátok mint a kényszerítés végrehajtói. A dragonyosok (»csizmás misszionáriusok«) faluról falura jártak. Kényszerrel elszállásolták őket a hugenottákhoz, akiknek a dragonyosok zsoldjáról is gondoskodniuk kellett, és vandálokként viselkedtek. Sem tekintélyt, sem rangot, sem kort, sem nemet nem kíméltek. Minden gonoszság megengedett volt, a javakat kipakolták és eladták, a házat lerombolták. Csak akkor távoztak, ha vendéglátóik megtagadták a hitüket... A dragonátok 1686-ig folytatták tevékenységüket... Már a dragonyosok jöttét megelőző rémület »Kálvin tévedéseinek« tömeges megtagadásához vezetett, valamint számos látszatkatolikuszt kreált. Ugyanakkor ezek tartottak ki hitük mellett...”⁴

Valóságos tragédiaként szakadt tehát a protestánsokra a nantes-i ediktum engedményeit formálisan is visszavonó, fontainebleau-i ediktum. XIV. Lajos 1685. október 18-ai rendeletével „érvénytelenítette nagyapja (IV. Henrik) »örök érvényű« türelmi rendeletét, valamint minden további, azóta a hugenották javára kiadott törvényt, ediktumot, nyilatkozatot és rendeletet egész Franciaországban... [Az ediktum szerint] minden még álló református templomépületet haladéktalanul le kell bontani, minden református iskolát be kell zárni. Minden megtérni nem akaró prédikátornak két héten belül el kell hagynia Franciaországot. Az újszülötteket katolikusnak kell keresztelni és nevelni. Minden hugenottára érvényes volt a legszigorúbb büntetésekkel való fenyegetés mellett (gályarabság a férfiaknak, börtönbüntetés a nőknek, továbbá tulajdonuk elvesztése) a kivándorlási tilalom, valamint a pénz és tulajdon kivitele az országból. A még meg nem tértek az országban maradhattak, »míg Istennek úgy nem tetszik, hogy megvilágosítsa őket, mint a többieket«, vallásukat azonban sehol sem gyakorolhatták, még ott-honaikban sem.”⁵

A királyi rendelet következtében a több mint nyolcszáz protestáns lelkészből 681 elhagyta az országot, 140 pedig áttért. Csak néhány állhatatos prédikátor maradt Franciaországban. A protestáns hívók is tömegesen menekültek. „A kora újkor Európájának legnagyobb méretű...

kivándorlására került sor. Mintegy százhatvanezer hugenotta követte önként prédikátorait a száműzetésbe... Sokuknak gyakran csak úgy sikerült a kalandos menekülés – annak ellenére, hogy helyenként erősen őrizték a határokat és a tengeri kikötőket –, hogy helyismerettel rendelkező vezetőket vagy halászokat fizettek meg... A kisebb-nagyobb csoportokban történő menekülés, akár több száz kilométeres gyaloglással, a félelem a határ átlépésekor és a kevés élelem felemésztette az erőket. Néha utolsó erejükkel érték el a száműzetés helyét, és halálos betegek lettek a célnál...⁷⁶

A hívők közül főleg a dél-franciaországiak tartottak ki, ahol erős valdens gyökerek voltak, sőt jelentős számban éltek valdensok mindaddig, akik mintegy kezdet fogtak a reformációval. „A református egyház a fontainebleau-i ediktum után is tovább élt, különösen Languedoc tartományban. Azok, akik szívükben reformáltak maradtak, és a kevés »taníthatatlan«, akik visszautasították hitük megtagadását, félreeső helyeken találkoztak, hogy tiltott istentiszteletekre gyűljenek össze... Most mutatkozott meg az, hogy az egyházi életet nemcsak a már lerombolt templomok, vagy az országból kiutasított prédikátorok alakították, hanem mindenekelőtt az olvasott Biblia, amit életüket kockáztatva rejtegettek...⁷⁷

„XIV. Lajos halálának évében, 1715. augusztus 21-én került sor a Cévenneken *A puszta egyházának* titkos alapító zsinatára. Ez a regionális zsinat egy... kőfejtőben ülésezett, és Antoine Court szervezte. Elhatározták, hogy újra gyülekezeteket alapítanak presbitériumokkal, és a jövőben újra prédikátorokat szentelnek fel... A puszta egyháza elutasította az erőszak alkalmazását, és a Bibliát ismerte el a hit egyetlen vezérfonalának... Paul Rabaut lett a languedoc-i földalatti gyülekezetek vezetője 1742-ben. »Bölcsesség, óvatosság, szelídség« voltak a jelszavai... A nantes-i ediktum hatályon kívül helyezésétől (1685) annak tolerálásáig (1787) tartó időszakban a hugenották üldözésének végső mérlege a következő: 343 titkos összejövetelt lepleztek le és majd tizenegyezer embert börtönöztek be, vittek gályára vagy gyilkoltak meg. Csak gályára kétezer embert vittek...⁷⁸

Róluk szól ez a könyv.

MARIE DURAND RENDKÍVÜLI SZEMÉLYISÉGE

E könyv főszereplőjéről, Marie Durand-ról többen próbáltak arcképet rajzolni saját elképzelésük szerint. Igaza van a könyv szerzőjének, Daniel Benoit-nak, aki ezt írja: „Sokan elismerték keresztény hősiességét és eleven valóságát, de gyakran ábrázolták mogorvának és lehangoltnak... Leveleiből [azonban] kibontakozik tiszta és derűs természete... Írásai tükrében látjuk őt cselekedni, szenvedni, szeretni és remélni... Teljes egészében önma-

gát adja, tettetés és erőltettség nélkül... Jó látni, hogy a hosszú rabság egyáltalán nem hervasztotta el benne a képzelet és a költőiség virágait. Szépség és szeretetreméltség hatja át mindazt, amit ír...⁷⁹

Figyelemre méltó Boissy d'Anglas visszaemlékezése, aki még gyermekként meglátogatta a börtöntornyot édesanyjával együtt 1763 körül, mintegy öt évvel Marie Durand szabadulása előtt. A könyv az alábbi sorokat idézi tőle: „Láttam azt a foglyot, aki harmincnégy évet töltött itt... Rendkívül szelíd ember volt, tele okossággal és más kíválságokkal, ezért a többi fogoly nagy megbecsülést tanúsított iránta, noha többen idősebbek voltak nála...⁸⁰

Hol fejlődött ilyen emberré Marie Durand? Döntően a börtönben töltött évtizedek alatt, hiszen ez töltötte ki életének több mint a felét, azokat a felnőtt éveket, amikor az ember személyes döntéseivel alakítja a személyiségét. Tizenkilenc éves fiatal lány volt, amikor bebörtönözték. (A constance-i toronyban tett látogatáskor, a múzeum mellett árusított könyvek között találtam rá egy Marie Durand-ról szóló új könyvre.⁸¹ Szerzője, Étienne Gamonnet a újabb kutatások alapján néhány pontosított adatot közöl e könyvben foglaltakhoz képest. Idézi a Marie születéséről és kereszteléséről szóló egyházközségi bejegyzés szövegét, mely szerint Marie 1711. július 15-én született.) Bármilyen jó indítás volt a gyermekkor – a mélyen hívő apa, aki gyermekeinek az átlagosnál magasabb képzettséget biztosított, és bátyja, az eleven szellemű, ugyancsak őszintén hívő Pierre –, tizenkilenc évesen teljesen egyedül maradt, családtagok nélkül. A hírhedt börtön embert próbáló viszonyai között lett egészen felnőtté, itt formálódott a jelleme. Nem lehet más következtetésre jutni, mint hogy a Biblia igéiből, valamint személyes tapasztalataiból táplálkozó hite volt a jellemét alakító legfontosabb tényező. Erre a leveleiben számos megjegyzés utal.

Úgy tűnik, hogy Istenről alkotott felfogását erősen meghatározta az eleve elrendelésről szóló kálvini tanítás. Úgy gondolkodott, hogy mindenkinek el kell fogadnia a maga sorsát, magyarázat és kérdezősködés nélkül, úgy, amint azt Isten alakítja. „Meg kell csókolnunk még a minket vereső vesszejét is” – írja egyik levelében. Valójában fontos az a különbségtétel, hogy egyáltalán nem Isten akarata vagy rendelése az a rengeteg gonoszság, ami ezen a világon történik. Ő csupán megengedi ezeket, mivelhogy hatalmi szóval nem avatkozik bele a földi történelemekbe. Ugyanakkor hathatósan és szeretettel munkálkodik mindazokért, akik ezt igénylik és elfogadják. Erkölcsei győzelemre segíti őket a támadások közepette is. Mintegy ezek fölé emeli őket vigasztalásaival, tekintetüket a jövő felé irányítva bátorításaival. Marie Durandnak láthatóan nem volt egészen letisztult ismerete a jó és a gonosz közötti küzdelem törvényszerűségeiről, erős hite

mégsem ingadozott. Mindig szilárd volt a bizalma abban, hogy Isten egyaránt igazságos és irgalmas.

Fogságának harmincnegyzet éve alatt két nagy várakozás éltette és próbálta meg egyszersmind. Az egyik a személyes találkozás volt egyetlen megmaradt családtagjával, bátyja árván maradt leányával, illetve az a nagy reménye, hogy igazi anya-gyermek kapcsolat alakul ki köztük. Éveken át levelezett unokahúgával, mielőtt egyszer is láthatta volna őt. És milyen sokáig késett a várva-várt találkozás! Megindító az a hitéből táplálkozó önuralom, amivel elviselte, hogy reménységének a beteljesedése újra meg újra halasztódott. A börtön mélyéből is megszervezte unokahúga hozzá utazását, a legkisebb részletekig, a rá jellemző gondossággal, de azután mégis tudomásul kellett vennie, hogy még mindig, ki tudja meddig, várnia kell. Sőt olyan érzése is volt, hogy unokahúga nem akarja annyira ezt a találkozást. Mégis így írt neki: „A várakozásban eltelt hosszú idő elég volt arra, hogy úgy ítéljem meg, félsz valamitől, vagy egy bizonyos indíték visszatart. Ami engem illet, én mindig kész vagyok megnyitni neked a bensőmet, és csak a halál téphet ki a szívemből, a leggyengédebb szeretetemből. De egyáltalán nem akarok elhamarkodott cselekvésre bírni. Cselekedj megfontoltan! Egyformán szeretlek mindig, drága gyermekem, de legalább adj hírt magadról! Ez rendkívül fontos nekem, mert különben betegnek vagy halottnak hiszlek.”¹²

A másik nagy várakozása: szabadulásának a reménye volt. Így írt unokahúgának 1756-ban: „Nagy reményeink vannak. Erősítse meg Isten ezeket az ő nagy kegyelméből... Kegyelmes Atyánk nem hagy el bennünket. Láttat majd velünk még nyugalmasabb és derűsebb napokat.”¹³ Azonban szabadulásának a nagy napja csak 1768-ban érkezett el. Tehát még tizenkét évig kellett erre várnia, a fenti sorok papírra vetése után. Hite és reménye mégsem fogyott el. Élénk figyelemmel kísérte a külvilágban zajló pozitív változásokat, belekapaszkodott minden kis szalmaszálba, ami valami biztatást jelentett. Mégis, Istenbe vetett hite volt az, ami a legfőképpen gyámolította.

MIÉRT IDŐSZERŰ E KÖNYV TANÚSÁGTÉTELE MINTEGY TÖRTÉNELMI LECKEKÉNT IS?

Gondolkodásváltozás és korszakforduló érlelődik mai globalizálódott világunkban. Mivel az emberi autonómiára és a korlátlan szabadságra épülő modern társadalmak nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, egyre jobban teret hódít egy sajátos középkor-nosztalgia. Sokan idejétmúlt, sőt értelmetlen dolognak tekintik az állam és az egyház szétválasztását. Új, valláserkölcsei alapokra épített társadalmat sürgetnek, ahol a világi hatalom és az egyház ismét egymásra talál szövetségesként.

Sokan nem érzékelik még a változás folyamatát, amely pedig gyorsulva halad előre egy mélyreható társadalmi fordulat megvalósulása felé. Mementó, kijózanító dokumentum ez a könyv az olyan reménységekkel szemben, amit az alábbi mondat is tükröz: „Ha a Lélek vezérel bennünket, akkor nem olyan uralomban reménykedünk, amely majd egyszer valamikor eljön, hanem azért könyörgünk, hogy Isten országa épüljön bele e föld uralmi rendszereibe.”¹⁴

Pusztán a dátum is megdöbbentő: Marie Durand 1730–1768-ig volt a constance-i torony foglya. A már kibontakozó felvilágosodás korában, szinte a nagy francia forradalom küszöbén, ennyi időt töltött börtönben a vallási türelmetlenség áldozataként! Voltaire írta 1762-ben D’Alambert-nek: „Mindenkinek azt mondja, hogy éppoly barbár, mint amilyen léha nemzet vagyunk, a keréktöréshez értünk... Olyan emberek vagyunk, akik a Szent Bertalan-éjszaka másnapján vígoperába megyünk. Európa szörnyülködésének és megvetésének a tárgya leszünk, elkeserít ez... Isten szerelmére kérem, tegye olyan gyűlöletessé, amilyenné csak teheti a fanatizmust...”¹⁵ Voltaire lelkiismereti szabadságért vívott harcának a megindítása után (1762) még hat hosszú év telt el, míg Marie Durand kiszabadulhatott a börtönből. Milyen nehezen osztható el a vallási fanatizmus által táplált lelki-szellemi sötétség! Milyen keserves, milyen hosszasan tartó lehet az állam és az egyház összefonódásából eredő üldözés!

Legyen hát emlékeztetés ez a könyv, ebben a vonatkozásban is!

VANKÓ ZSUZSA

- 1 Jos Colijn: *Egyetemes egyháztörténet*. H. n., 2001, Iránytű Alapítvány, 221–222. o.
- 2 Eberhard Gresch: *A hugenották története, hite és hatása*. H. n., 2008, Kálvin Kiadó, 23–24. o.
- 3 Uo., 31. o.
- 4 Uo., 45–46. o.
- 5 Uo., 46–47. o.
- 6 Uo., 47–48. o.
- 7 Uo., 50. o.
- 8 Uo., 51. o.
- 9 A 10. fejezet utolsó soraiból.
- 10 A 12. fejezet utolsó soraiból.
- 11 *Lettres de Marie Durand*. Montpellier, 1 kiad. 1986, 2. kiad. 1998, Les Presses du Languedoc.
- 12 A 11. fejezetből.
- 13 Uo.
- 14 Jörg Zink: *Egyetemes egyház, de mikor?* Budapest, 2003, Kálvin Kiadó, 182. o.
- 15 Idézi Réz Pál: *Voltaire világa*. Budapest, 1981, Európa Könyvkiadó, 301. o.

ADVENTISTA EGYHÁZSZERVEZET A 19. SZÁZADBAN

A következőkben kivonatokat teszünk közzé P. Gerard Damsteegt egyháztörténész testvérünk tanulmányából, amelyben összehasonlította az újszövetségi egyházszerkezeti modellt a korai adventmozgalom szerkezeti struktúrájával, valamint a jelenlegi működési rendünkkel.

JAMES WHITE BIBLIÁN ALAPULÓ EGYHÁZSZERVEZETET HOZ LÉTRE

James White, akit felbátorítottak Ellen G. White gondviselészerű kinyilatkoztatásai, sajnálkozva szemlélte a szombatünneplő adventisták között fennálló szervezetlenséget, és arra kérte őket, hogy rendezzék soraikat, és tömörüljenek egységbe. Már 1853-ban egy cikksorozatot írt *Evangéliumi rend* címen, melyben elszántan támogatta az egyházszerkezet és -vezetés biblikus modelljét.

James White azt írta, hogy a Biblia tartalmaz útmutatásokat az egyházszerkezetről, vagyis az evangéliumi rend alapelveiről. Sürgette, hogy „tegyenek elszánt erőfeszítéseket az evangélium rendjének mielőbbi helyreállítására”. Kijelentette: „Az Újszövetség isteni rendelkezései elegendőek Krisztus egyházának megszervezésére – és sokatmondóan hozzátette –, ha többre lett volna szükség, az isteni ihletés azt is kinyilatkoztatta volna.”

A GYÜLEKEZETI VÉNEK ISMÉRVEI

James White felismerte, hogy az újszövetségi szellemű egyházvezetési modellben Isten az, aki elhívja a prédikátorokat. A leendő prédikátornak rendelkeznie kell a „szükséges ismervekkkel”, melyeket „az Ige egyértelműen kinyilatkoztat”. Ezeket Pál 1Tim 3,1–7-ben sorolja fel Timótheus számára.

White a következőket írta a gyülekezeti vén, illetve a prédikátor tisztviselőiről:

„Úgy tűnik, sokan vágnak püspökségre, akik sok ponton nem tesznek eleget az apostol feltételeinek. A vénnek »feddhetetlennek, ébernek, józannak, türelmesnek« ...kell lennie, és jól kell irányítania a saját házáét. Hogyan lehetséges, hogy a Szentlélek a drága nyáj felvigyázójává tegyen valakit, hogy uralkodjék rajtuk, ha otthon nem tudja irányítani gyermekeit, vagy elmulasztja ezt? Úgy tűnik, itt az apostol ítélőképesség-

günkre apellál. A lehető legabszurdabb, hogy egy ilyen ember elhívást kapjon az egyház vezetésére. Isten nem hívja el őket, és nem bíz rájuk lelkeket.”

White hitt abban, hogy a Szentírás világosan szól az egyházszerkezetről, és ez éppúgy alkalmazható az adventistákra, mint az apostolok idejében. A Biblia az egyházi vezetők kiválasztásának kézikönyve.

A HELYI VÉNEK ÉS A PRÉDIKÁTOROK KÖZÖTTI KAPCSOLAT

James White 1861-ben, amikor a hetednapos adventisták első konferenciáját tartották, megjelentette a konferenciához intézett beszédét, melynek fő témája az egyház tisztviselőinek megszervezése, a tisztviselők feladatai, illetve megválasztásuk módja volt.

White rámutatott, hogy az Újszövetségben „a vezetők és tisztviselők alábbi osztályait találhatjuk: ...apostolok, evangélisták, vének, püspökök, lelkipásztorok és diakónusok.” White további két fő osztályba sorolta a tisztviselőket. „Azok, akik Istentől kapott külön elhívás alapján töltik be tisztviselőket, és azok, akiket az egyház választ: az előbbieket közé tartoznak az apostolok és az evangélisták, az utóbbiak közé pedig a vének, püspökök, lelkipásztorok és diakónusok.”

A tisztviselők első csoportját jellemezve úgy írta le az apostolt, mint „akit Isten bármely korszakban kifejezetten arra küld el, hogy igazságát hirdesse”. Ez „különösen érvényes azokra, akiket Isten arra hív el, hogy egy adott igazság hirdetésében vagy egy reformmozgalomban vezető szerepet töltsenek be, mint például Luther, Melancthon, Wesley és William Miller”. Az evangélistát úgy jellemezte, mint „az evangélium hirdetőjét, aki nem egy adott helyhez kötődik, hanem misszionáriusként utazva hirdeti az evangéliumot, és gyülekezeteket alapít (lásd Ap csel 21,8; Efész 4,11; 2Tim 4,5).”

A tisztviselők másik osztályát – a véneket, püspököket, lelkipásztorokat és diakónusokat – a helyi egyház

választotta. White a vének tisztségét egyenértékűnek tekintette a püspök, lelkipásztor és felvigyázó szavakkal. A pásztor kifejezés értelmezése szerint „szó szerint pásztor, a nyáj felvigyázója; különleges értelemben lelkipásztor, tanító, egy adott gyülekezet lelki vezetője”. A vén (preszbüterosz) vagy püspök (episzkoposz) tisztsége „egy adott gyülekezetre korlátozódó, helyi tisztség”, a szerepe pedig a helyi gyülekezet felügyelete és pásztorlása. Ily módon a vén egyben a gyülekezet lelkipásztora is volt.

A diakónusok szerepe a szolgáló, kiszolgáló vagy gondozó feladatkörével azonos, az újszövetségi egyházban ők „gondozták a gyülekezet pénzét és adományait, ők voltak a szegények és a betegek gondozói (Fil 1,1; 1Tim 3,8. 12; Ap csel 6,1–6). Az asszonyok női diakónusokként működtek, »akik a szegény és beteg asszonyokról gondoskodtak« (Rm 16,1).”

A fentiekből nyilvánvaló, hogy „összesen két olyan tisztségviselő van, akiket a gyülekezet választ meg, nevezetesen a vén és a diakónus”. A helyi egyház a véneket és a diakónusokat az 1Tim 3,1–10-ben és a Tit 1,6–9-ben felsorolt ismérvek alapján választotta meg. Az újszövetségi gyakorlat alapján felszentelésük a prédikátorok feladata volt (Ap csel 6,6; Tit 1,5).

A PRÉDIKÁTOR FELADATKÖRE

Ez az újszövetségi gyülekezetvezetési modell határozta meg a Hetednap Adventista Egyházat akkor, amikor 1863-ban hivatalosan is egyházzá szerveződött, és az adventisták a 19. század hátralevő részében is ragaszkodtak hozzá. Ebben az időben a prédikátorokat a különböző területi elnökségek alkalmazták adminisztrátorokként vagy evangélistákként, akik gyülekezeteket alapítottak, továbbá meglátogatták azokat a már létező gyülekezeteket, melyeknek tanácsra volt szükségük. A területi elnökségek által alkalmazott prédikátorok egyike sem működött egy helyi gyülekezet „állandó prédikátoraként”, ami a legtöbb protestáns egyház bevett gyakorlata volt. James White ezt írta: „Úgy tűnik, Krisztusnak nem állt szándékában, hogy igehirdetői letelepedett, fizetett prédikátorok legyenek. Első igehirdetőiről azt olvassuk, hogy »Azok pedig kimentvén, prédikáltak mindenütt, az Úr együtt munkálva velük megerősítette az igét a jelek által, amelyek követték« (Mk 16,15–20).” Hozzátette: „Pál nem volt úgynevezett »állandó prédikátor«.”

A vén vagy vének a választott vezetést képezték, akik a férfi és női diakónusok segítségével vezették a gyülekezetet, amely alapvetően laikus mozgalom volt. A vének feleltek a helyi gyülekezet jólétéért.

James White a hetednap adventista igehirdetők munkáját a korai keresztény igehirdetőkéhez hasonlította, akik bementek a városokba, elkezdtek hirdetni és tanítani az Igét, amíg ki nem alakult egy hívő csoport, akiket

gyülekezetté szerveztek. „Ekkor ezek az igehirdetők új munkaterületre mentek tovább. A gyülekezetek fenntartása nem az igehirdetők felelőssége volt, hanem saját maguknak kellett biztosítani az istentiszteletet. Az igehirdetők időnként körbelátogatták a testvéreket, hogy buzdítsák, erősítsék és vigasztalják őket.”

A legdöntőbb bizonyíték annak eldöntésére, hogy egy hetednap adventista igehirdetőt Isten hívott-e el, az volt, hogy képes-e gyülekezetet létrehozni. James White szerint: „Semmilyen más módon nem tudja a prédikátor jobban kipróbálni magát, mint azzal, hogy új munkaterületekre lép. Így ugyanis láthatja saját munkájának gyümölcsét. Ha pedig sikerrel hoz létre új gyülekezeteket, és megalapozza őket, hogy jó gyümölcsöket teremjenek, ezzel bizonyítja a legkésebben testvérei előtt, hogy Isten küldte őt.” Ha nem sikerült új gyülekezetet létrehoznia, ez arra utalt, hogy az igehirdetőt nem Isten hívta el, és hogy nem volt rá szükség a munkában. White azt írta, ha az igehirdető „nem képesek új gyülekezeteket létrehozni és fenntartásukhoz támogatókat szerezni, akkor az igazság ügyének nyilvánvalóan nincs szüksége rájuk, és a legjobb okuk van arra gondolni, hogy sajnálatosan tévedtek, amikor azt hitték, Isten hívta el őket a harmadik angyal üzenetének hirdetésére”.

AZ 1883-AS GYÜLEKEZETI KÉZIKÖNYV TERVEZETE

Néhány egyházi vezető 1878-ban vagy 1879-ben kifejezte, hogy szeretné, ha az egyháznak gyülekezeti kézikönyve lenne. Ezt a következőkkel indokolták: a kézikönyv (1) hathatós segítséget nyújtana „a fiatal prédikátoroknak, egyházi tisztségviselőknak stb.”; (2) „minden területen egységes rendszert” hozna létre; (3) segítene a „tapasztalatlanoknak”, és „sok tekintetben célravezető lenne”.

Az 1882-es generálkonferencia ülésén az egyház három vezetőjét, W. H. Littlejohn, J. O. Corlisst és H. A. St. Johnnt bízták meg „a kézikönyv kidolgozásával”, és azzal, hogy a következő évben nyújtsák be „elfogadásra vagy elutasításra”. A kézikönyv tervezetét – több folytatásban – a *Review and Herald*-ban közölték (1883. június 5.–október 9. között), a szerzők pedig javaslatokat és bírálatokat kértek az olvasóktól. E cikkek betekintést nyújtanak abba, hogy az akkori egyházi vezetők legtöbbször hogyan képzelte el az egyházszervezetet.

A HELYI GYÜLEKEZET ALAPVETŐ FELÉPÍTÉSE

Az előterjesztett gyülekezeti kézikönyv a helyi gyülekezetvezetés újszövetségi modelljét támogatta. A kézikönyv szerint a gyülekezet megfelelő szervezetét tekintve legalább négy tisztségviselőt kell választani, a nagyobb gyülekezetek pedig szükségleteiknek megfelelően növelhetik ezt a számot.

„A teljesen megszervezett gyülekezet egyháztagságokból, azaz laikusokból áll, valamint megfelelő tisztségviselőkből: gyülekezeti vénből, diakónusból, jegyzőből és pénztárosból. Amennyiben a gyülekezet elég nagy ahhoz, hogy ilyen lépést tegyen szükségessé, a vénnek és a diakónusok száma oly mértékben növelhető, hogy eleget tegyen a helyi igényeknek. A jegyző és a pénztáros tisztségét a Szentírás ugyan nem említi, de teljesen nyilvánvaló, hogy a korai egyháznak rendelkeznie kellett ezekkel a megfelelő tisztségviselőkkal.”

A GYÜLEKEZETI TISZTSÉGVISELŐK KÉT OSZTÁLYA

A kézikönyv az újszövetségi egyház következő tisztségviselőit sorolta fel: „1. apostolok, 2. próféták, 3. evangélisták, 4. pásztorok, 5. tanítók, 6. segítők, 7. vének, 8. diakónusok, 9. diakonisszák.” E tisztségeket két osztályba sorolta.

Az első osztályba az „általános” tisztségviselők tartoztak. Az ő „jogkörük az, hogy minden gyülekezet mindenütt elismerje őket”, és „munkájukra olyan egyértelmű képesítést kaptak a Szentlélek ajándékai révén, hogy szavaik és cselekedeteik nyugodtan tekinthetők ihletetteknek”.

A második osztályt a „helyi tisztségviselők” alkották. E csoport a véneket (püspököket vagy presbitereket), a diakónusokat, diakonisszákat, valamint a gyülekezeti jegyzőket és pénztárosokat foglalta magában. E tisztségviselőket „rendszerint a helyi gyülekezetek választják meg”.

Felelőségük „az irányításuk alá tartozó helyi körzetekre vagy gyülekezetekre” korlátozódott. E vezetőket a Szentlélek és „igen nagy mértékben saját józan ítélőképességük” irányította.

A HELYI VÉN JELLEMTULAJDONSÁGAI

A helyi gyülekezetek növekedése és fejlődése igen nagy mértékben a tisztségviselők jellemtulajdonságain múlott. Ezért fontos volt, hogy a tagság teljességgel megértse e jellemvonásokat, hogy értelmes módon választhassa ki a tisztségekre alkalmas személyeket.

A gyülekezeti vén jellemvonásaival kapcsolatban a kézikönyv felhívta a figyelmet az e tisztséghez kapcsolódó, különféle újszövetségi megnevezésekre.

„Néha vénnek, néha püspöknek, néha pásztornak nevezik. A vénnek megfelelő eredeti görög kifejezés a *preszbüterosz*, ...a püspöké az *episzkoposz*, ...míg a pásztoré a *poimén*. ...Az elsőt előrehaladott korú emberre használják, a második 'felvigyázó'-t vagy 'felügyelő'-t jelent, a harmadik 'juhász'-t vagy 'a nyár őrzője'-t. E három kifejezés együttesen arra utal, hogy annak, akire vonatkoznak, rendelkeznie kell az idős korra jellemző méltósággal és bölcsességgel, olyan tulajdonságokkal, melyek a gyüle-

kezet felvigyázójává vagy felügyelőjévé tehetik, és a Krisztus nyája iránti gyengéd odaadással, melyet a keleti pásztor mutat a rábízott nyáj iránt.

A vén kifejezésből nem kell feltétlenül arra következtetni, hogy az általa jelzett tisztséget csak időskorú személy nyerheti el. Mindenki bátran megbízható egy gyülekezet presbiteri tisztségével, aki rendelkezik a rendszerint hosszú tapasztalatból fakadó józansággal és tudással, még ha nincs is túl élete delén.

A gyülekezeti vén fenti megfontolásból fakadó jellemvonásain túlmenően még a következőket lehet kiemelni: (a) a nyilvános és házankénti tanítás képessége (1Thess 5,12; Tit 1,9; 1Tim 5,17); (b) szilárd hit Istenben, mivel a vénnek gyakran kell betegeket látogatnia és gyógyulásukért imádkoznia (Jak 5,14); (c) bőkezű vendégszeretet (1Tim 3,2; Tit 1,8); (d) a keresztyén életben szerzett tapasztalat (1Tim 3,6); (e) feddhetetlenség (1Tim 3,2); (f) mértékletesség (1Tim 3,3); (g) a saját háza megfelelő igazgatásának a képessége (1Tim 3,4).”

A kézikönyv e jellemvonásokat összegezve azt a végkövetkeztetést fogalmazta meg, hogy „a gyülekezet vénjének azokról a jellemvonásokról kell bizonyosságot tennie, melyek bölcsességre, lelki látásmódra, hitre, bőkezűsége, tevékeny életmódra és olyan szilárdságra utalnak, amelyet ugyanakkor áthat az a gyengédség is, amit egy természetes apa tanúsít gyermekei iránt.”

A HELYI VÉNEK JOGKÖRE ÉS FELADATAI

A kézikönyv részletesen tárgyalja a vénnek jogkörét és feladatait: „Általános betekintése van mindenbe, ami a rá bízott gyülekezet érdekeit befolyásolhatja. Tisztségénél fogva nemcsak magának a gyülekezetnek a vezetője, hanem a gyülekezet többi tisztségviselőjének a felettese is.”

A kézikönyv a vénnek feladatait „a helyi gyülekezet bármely tisztségénél fontosabbnak” tekintette. Ismét azt láthatjuk, hogy a vén lelkipásztori feladatot végzett.

„A gyülekezeti vén feladatai nagyrészt a következőképpen írhatók le: 1. Elnököl a gyülekezet üzleti vagy vallási összejövetelein. 2. Ő terjeszt elő minden megszavazandó indítványt. 3. Bemutatja a gyülekezeti tagjelöltek névsorát. 4. Levelekért folyamodik a tagságot kérők számára. 5. Meghatározza a gyülekezeti megbeszélések időpontját. 6. Gondoskodik a gyengékről és csüggedőkről, és meglátogatja a betegeket. 7. Felügyeli a gyülekezeti tisztségviselők munkáját, hogy hűségesen töltsék be tisztségüket. 8. Megvizsgálja a jegyző és a pénztáros iratait, ellenőrzi a helyes könyvvezetést. 9. Az igehirdető távollétében a saját gyülekezetében lebonyolítja a keresztséget, valamint az úrvacsorát és a lábmosást – azonban nem lenne helyes, ha a saját gyülekezetén kívül más gyülekezetekben is elvégezné ezeket a szolgálatokat. 10. Általánosságban

figyelemmel kíséri a gyülekezet tagjainak életét és magatartását, hogy senki se járjon rendetlenül. 11. Elrendezi a gyülekezet tagjai között felmerült bármely nézeteltérést, lehetőleg bizalmas formában. Indokolt esetben a gyülekezet elé terjeszti elbírálásra a vétkezők ügyét. 13. Meglátogatja otthonukban a gyülekezet tagjait, amilyen gyakran csak ezt a körülmények lehetővé teszik.”

GYAKORLATIAS SZEMPONTOK A VÉNEK KIVÁLASZTÁSÁRA

A vének számára megszabott követelmények igen magasak voltak. Hogyan találjon a gyülekezet alkalmas személyt a gyülekezeti vén tisztségének betöltésére? A kézikönyv teljesen gyakorlatias utasításokat adott a megfelelő személyek kiválasztására: „Nem szeretnénk helyt adni annak a feltételezésnek, hogy szerintünk senkit sem szabad egy gyülekezet vénjévé választani, aki nem tesz eleget e követelmények mindegyikének. Nehéz tökéletes embert találni, de még nehezebb olyasvalakit, aki tökéletes gyülekezeti vén lehetne. Válasszuk ki a gyülekezet legmegfelelőbb emberét e tisztségre, működjunk vele együtt a lehető legteljesebb mértékben, és imádkozzunk Istenhez azért, hogy a lehető legrövidebb idő alatt azzá váljék, amivé lennie kell.” Ha tehát az illető nem is rendelkezett a gyülekezeti vén minden jellemvonásával, még meg lehet választani, azzal a feltétellel, hogy az imádság és Isten áldása nyomán idővel minden vonást kifejleszt magában, melynek jelenleg híján van. A kézikönyv szerint: „Jobb, ha a gyülekezeti vén nem tökéletes, mint ha egyáltalán semmilyen vén nincs a gyülekezetben.”

A VÉNEK ÉS A PRÉDIKÁTOROK FELSZENTELÉSE

A kézikönyv a következőképpen határozta meg a felszentelést: „A szertartásban részt vevők nyilvános és ünnepélyes elkülönítése a megfelelő tisztség feladatainak végzésére.” A felszentelés szertartása magában foglalta a kézrátételt és az imádságot. A felszentelésnek két dolgot kellett biztosítania a felszentelt személy számára. Először, a felszentelésben részt vevők együttes imádságára biztosítja „a Szentlélek azon áldásait és kegyelmi adományait, melyek képessé teszik az illetőt arra a munkára, melyre elválasztották.” Másodszer, rá ruházta „az egyéni meghatalmazást... a betöltendő tisztség végzésére.”

Háromféle tisztségviselőt kellett felszentelni: a prédikátorokat, a véneket és a diakónusokat. A vének és a diakónusok felszentelési szertartása hasonló volt a prédikátorokéhoz. Különbségek a felszentelés helyében és a szolgálat hatókörében mutatkoztak. A véneket és a diakónusokat a helyi gyülekezetben szentelték fel, és szolgálatuk hatóköre a helyi gyülekezetre korlátozódott. A prédikátorokat a generálkonferenciái ülések során vagy

az állami területi elnökségi üléseken szentelték fel, és „az egyház hatáskörében elválasztották őket az evangelizációs szolgálatára.” Szolgálatuk „nagyreszt evangelizációs jellegű” volt.

A PRÉDIKÁTOROK FELADATKÖRE

A prédikátorok 1883-ig főleg az evangelizációban vettek részt. A kézikönyv a következőket írja: „A hetednapos adventista prédikátorok munkája jelenleg nagyrészt evangelizációs jellegű. Csak az éppen szükséges munkát kell a régebbi gyülekezetekre fordítani, hogy ezek megfelelő működését biztosítsák, az idő nagy részét pedig a jelenvaló igazság hirdetésére kell szentelni azok között, akik még nem hallották a Krisztus közeli eljövételéről és az ítéletről szóló ünnepélyes üzenetet.”

A kézikönyv azonban utalt annak lehetőségére, hogy a területi elnökségek olyan prédikátorokat alkalmazzanak, akik nem tudtak evangelizációs munkát végezni, hanem szolgálatuk a meglévő gyülekezetekre korlátozódott. E megjegyzés azon tendencia kezdetét jelezte, hogy az igehirdetőket „állandó prédikátorokként” alkalmazzák – az adventizmus úttörői korábban elutasították ezt az elgondolást. A kézikönyv ezzel összefüggésben kétféle prédikátorról beszélt. Az első osztályra vonatkozóan, melyhez a legtöbb prédikátor tartozott, a következőket mondja: „Korunk keresztény egyházában van a prédikátoroknak egy osztálya, akik, noha különleges sikerrel hoznak létre gyülekezeteket új munkaterületeken, csak keveset tudnak tenni e gyülekezetekért, miután azok teljesen meggyökereskedtek az igazságban.” A második osztályról így szól a kézikönyv: „Vannak olyanok is, akik különlegesen alkalmasnak látszanak arra, hogy a már meglévő gyülekezetek lekipásztoraiként szolgáljanak. Az utóbbiak számára felettébb nehéz, sőt egyenesen lehetetlen lenne, hogy sikerrel végezzék a tisztán evangelizációs jellegű munkát.” A kézikönyv azt javasolta, hogy a területi elnökségek tartsák szem előtt e különbségtételt, hogy a prédikátorok mindkét osztályát munkába állítsák. „A területi elnökségek irányítói tehát jól tennék, ha elismernék e különbségtételt, mivel ez képessé tehetné őket arra, hogy az igehirdetők mindkét osztályának szolgálatát igénybe vegyék, és mindenki számára a megfelelő feladatot adják.”

Ellen G. White később élesen szembezállt az „állandó prédikátorokra” vonatkozó elgondolással.

A GENERÁLKONFERENCIA ELÚTASÍTOTTA A GYÜLEKEZETI KÉZIKÖNYVET

A Generálkonferencia ügyviteli bizottsága, melyhez csatlakozott az ülésen megválasztott tíztagú bizottság is, az

1883 novemberi ülésén megvitatta a *Review and Herald*-ban közölt gyülekezeti kézikönyv elfogadására vonatkozó javaslatot.

A tanácskozás végén a bizottság egyhangúlag elutasította a javasolt gyülekezeti kézikönyvet. Ellen G. White jelen volt az ülésen, de nincs írott feljegyzés arról, hogy mit mondott a bizottságnak, leszámítva azt, hogy „jól beszélt”. Azonban ha közelebbi pillantást vetünk a bizottság összetételére, némi elképzelést kaphatunk arról, hogy mi volt a kézikönyvvel kapcsolatos álláspontja. A bizottság tagjai között volt Ellen G. White fia, W. C. White is. Mivel a bizottság döntése egyhangú volt, bizonyos, hogy az ifjabb White is ellenezte a kézikönyvet. Az a tény továbbá, hogy anyja beszédével egyetértett, arra enged következtetni, hogy Ellen G. White sem támogatta a kézikönyvet, hanem a Biblia központi tekintélyét hangsúlyozta – mint ami a gyülekezetvezetésre és a szervezetre vonatkozó tanítás forrása –, elkerülendő, hogy a közösség az ihletettséget nélkülöző emberek által létrehozott kézikönyvtől függjön. White nézeteit jól tükrözheti az, ahogyan a bizottság a kézikönyv elutasítását indokolta, továbbá a Generálkonferencia elnökének cikke, melyben a tagság számára magyarázza el, miért nincs szükségünk kézikönyvre.

A bizottság indoklása a következőképpen hangzott: **„A bizottság egyhangú véleménye szerint nem lenne tanácsos, ha gyülekezeti kézikönyvünk lenne. Főlegesenek tartjuk ezt, mivel már kézikönyv nélkül is leküzdöttük az egyházszerkezettel kapcsolatos legnagyobb nehézségeket, és a kérdésben tökéletes összhang uralkodik közöttünk. A kézikönyvre sokan úgy tekinténeek, mint ha egy Bibliától eltérő hitvallás vagy egyházfegyelem irányába tennénk lépéseket, amit mint egyház, mindig is elleneztünk. Attól tartunk, ha kézikönyvünk lenne, elsősorban a kezdő prédikátorok közül sokan azért tanulmányoznák, hogy vallási kérdésekben kapjanak eligazítást, ahelyett, hogy a Bibliában, illetve Isten Lelke vezetésében keresnék ezt, s ez akadályozná a valódi vallásos tapasztalat és a Lélekkel való személyes közösség kialakulását. A többi keresztyén testület is hasonló lépések nyomán veszítette el kezdeti egyszerűségét, és lett formai, majd lelkileg élettelen. Röviden szólva, a bizottság úgy érzi, inkább az egyszerűség és a Bibliához való szoros ragaszkodás irányába kell haladnunk, mintsem afelé, hogy aprólékosan meghatározzunk minden gyülekezetvezetéssel és egyházi renddel kapcsolatos szempontot.”**

Ezzel egy időben az ülésező Generálkonferencia döntése nyomán megbízták az elnököt, írjon egy cikket a *Review*-ba, melyben kifejti, hogy a Generálkonferencia miért utasította el a kézikönyvet.

Az elnök e cikkében elismeréssel illette azokat, akik előkészítették a gyülekezeti kézikönyvre vonatkozó javas-

latot, és kiemelte, hogy „kiváló anyagot” állítottak össze. A cikk szerint a kézikönyv elutasítását az a megfontolás vezette, hogy „szükség van-e egyáltalán kézikönyvre”, egyben pedig arra buzdította az igehirdetőket és az egyházi tisztségviselőket, hogy a Bibliában keressenek útmutatást a gyülekezeti munkára vonatkozóan, semmint egy olyan kézikönyvben, melyet ihletést nélkülöző emberek írtak.

A Biblia „tartalmazza hitvallásunkat és egyházi rendünket, és teljes mértékben felkészíti Isten emberét minden jó cselekedetre”. Azt, amit a Szentírás nem nyilatkoztatott ki az „egyház szervezetéről és vezetéséről”, továbbá az egyházi tisztségviselők és prédikátorok részletes feladatait, „nem kell szigorúan meghatározni és aprólékosan leírni az egyöntetűség érdekében, hanem a Szentlélek vezetése alatt álló egyéni ítélőképességre kell bízni”.

Ha „útmutatóra” lett volna szükségünk, akkor „a Szentlélek az ihletettség pecsétjét viselő feljegyzést hagyott volna ránk. Az ember gyenge ítélőképessége révén nem pótolhatja ezt megbízható módon.” Isten Igéjét kell tanulmányoznunk. „Isten azt akarja, hogy tanulmányozzuk azokat a fontos alapelveket, melyeket Igéjében kinyilatkoztat, de ezek megvalósításának apró részleteit az egyéni ítélőképességre bízva, és szükség esetén mennyei bölcsességet ígér.”

A prédikátoroknak inkább Istenre, mintsem emberekre kell támaszkodniuk. „Isten igehirdetői mindig olyan helyre kerülnek, ahol át kell érezniük tehetetlenségüket, és azt, hogy szükségük van Isten világosságának keresésére, ahelyett, hogy bármilyen gyülekezeti kézikönyvben keressenek konkrét eligazítást, melyet más, ihletést nélkülöző emberek fogalmaztak meg.” A cikk rámutatott arra, hogy milyen veszéllyel jár egy ilyen kézikönyv a prédikátorokra. „Az aprólékos, mindenre kiterjedő utasítások inkább gyengeséget, mintsem erőt eredményeznek, és inkább függéshez, mintsem önbizalomhoz vezetnek.” A szerző szerint jobb hibákat elkövetni és tanulni belőlük, mint ha „az egész utat mások jelölik ki számunkra”.

Noha azok, akik kézikönyvet igényeltek, nem azzal a szándékkal tették ezt, hogy hitvallásként vagy a viták rendezésében alkalmazott tekintélyként használják, pusztán amiatt, hogy „a Generálkonferencia támogatásával adták ki, egyből jelentős tekintélyre tenne szert, és a legtöbb fiatal prédikátor ebből keresne útmutatást.”

Milyen hatást gyakorolna az, ha a Generálkonferencia gyülekezeti kézikönyvet adna ki? „Ez fokozatosan átforgalmazná az egész testületet, és azokra, akik nem követik, úgy tekinténeek, mint akik nem igazodnak az egyházi rend bevett alapelveihez.” Ahelyett, hogy prédikátoraink szélesebb látókörű és önmagukra támaszkodó emberekké válnának, akik mélyebb lelki tapasztalattal és megbízható ítélőképességgel bírnak, egy kézikönyv éppen ennek az ellenkezőjéhez vezetne.

A cikk befejezésül történelmi példákat hozott fel. Minden igazi reformáció idején felmerült a kérdés, hogy kell-e gyülekezeti kézikönyvet kiadni. Miután az egyházak elértek egy bizonyos méretet, szükségét érezték annak, hogy egyöntetűvé váljanak. Az egyházi vezetők ennek érdekében „utasításokat fogalmaztak meg a tapasztalatlanok eligazítására. E utasítások száma és tekintélye egyre nőtt, végezetül mindenki elfogadta őket, és kötelező érvényűvé váltak. Úgy tűnik, nincs megállás. Ha valaki elindul ezen az úton, törvényszerűen ide jut. Ezen egyházak történelme előttünk van, és nem kívánjuk követni a példájukat. Így tehát gyülekezeti kézikönyv nélkül megállunk, mielőtt elindulnánk.” A hívek között egység uralkodik, de nincs szükség az egyöntetűsége.

E cikkből világosan kitűnik: a bizottság ajánlása azt a véleményt tükrözte, a Biblia kell hogy maradjon az a köz-

ponti forrás, melyből tanácsot merítünk, nem pedig egy olyan kézikönyv, melyet isteni ihletést nélkülöző emberek írtak. Nem szükséges, hogy valaki a Hetednap Adventista Egyház egyöntetűsége érdekében aprólékos előírásokat fogalmazzon meg a gyülekezetszervezés minden részletére és a gyülekezeti vezetők kötelességeire vonatkozóan. Prédikátorainknak mindig át kell érezniük tehetetlenségüket, ami arra készíti őket, hogy Istenhez és Igéjéhez forduljanak világosságért – hogy lelki tapasztalataik mélyüljenek, és ítélőképességük megbízhatóbbá váljék –, semmint hogy egy gyülekezeti kézikönyvre hagyatkozzanak.

Az *Idők Jelei* következő számában Damsteegt testvér tanulmányából további kivonatokat teszünk közzé arról, hogyan nyilatkozott Ellen G. White a prédikátorok és a gyülekezeti vének feladatairól, és egymáshoz való viszonyáról.

A MÁSODIK TIZED

„Esztendőről esztendőre tizedet végy a te magodnak minden terméséből, amely a te meződön terem. És egyed az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, amelyet kiválaszt, hogy ott lakozzék az ő neve, gabonádnak, mustodnak, olajodnak tizedét, a te barmaidnak és juhaidnak első fajzását, hogy tanuljad félni az Urat, a te Istenedet minden időben... A harmadik esztendő végén vidd ki annak az esztendő termésének minden tizedét, és rakd le a te kapuidba. És eljön a lévita (akinek nincsen része és öröksége teveled) és a jövevény, árva és özvegy, akik a te kapuidon belül vannak, és esznek és megelégszenek, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened a te kezdednek minden munkájában, a melyet végzel.” (Mózes V. könyve 14,22–29)

Az izraelitáknak tizedet kellett adniuk minden jövedelmükből, a föld terméséből, az állatokból. Ez az ún. első tized a lévítáké, vagyis a papoké volt, ami megélhetésüket szolgálta, mert ők nem kaptak földet a honfoglaláskor, hanem a népnek kellett a tized által eltartani őket.

A szegényekről való gondoskodásként azonban egy második tizedet is el kellett különíteni. Ez volt az anyagi alapja minden jótékonyságnak és adakozásnak. A második tizedet szintén kötelező volt megadni, még hozzá meghatározott módon. Két évig a templomba kellett felvinni, vagy ha túl hosszú volt az út, akkor a termésnek megfelelő pénzüsszeget vitték, és ott vásároltak meg mindent. A templomnál kellett megrendezni azt a vendégséget, melyre a lévítákat és a szegényeket hívták meg. Minden har-

madik évben abban a községben kellett mindezt végrehajtani, ahol az ember lakott, illetve a saját házánál kellett megrendezni ezt a vendégséget. Ez vendégszeretetre, a személyes kapcsolatok ápolására tanította az embert, arra, hogy a szegényeket és a rossz körülmények között élőket nem szabad megvetni, kiközösíteni. Ha személyesen is megismerkedtek, nem csak névtelen volt az adakozás – sokkal inkább részévé válhatott az adónak, a segítőnek az, akin segített, akinek adott. Talán tartósabb is lett ezáltal a segítség, és nemcsak évente egyszer hívta meg magához erre a törvény előírta vendégségre, hanem az élet egyéb területein is tudta segíteni, támogatni. A szegények részére sem volt annyira megalázó, hogy ilyen módon segítenek rajtuk, hiszen joguk volt hozzá, sőt törvény írta elő, hogy így kell lennie.

Gondoljunk bele, hogy egy évnyi termés tizede milyen jelentős mennyiségű árut jelentett, és mennyi szegény ember megélhetéséhez nyújtott ez komoly segítséget. Abba is érdemes belegondolni, hogy milyen tetemes jótékonyági rendszer volt ez, ha minden izraelita megtartotta e rendelkezést. Próbáljuk meg összehasonlítani mai jövedelmi viszonyainkkal, hogy képet kaphassunk e rendelkezés nagyszerű voltáról.

Egy átlagosan kereső személy éves jövedelme (havi 90 ezer forint nettó jövedelemmel számolva) 1 080 ezer forint. Ennek tizede 108 000 forint. Egy átlagosan negyven ezer lakosú városban, ha tizenötezer aktív kereső él, akkor ez az összeg városi szinten 1 620 000 000 forint lenne. Igen, egymilliárd-hatszázhuszmillió forint. Vajon mennyi jót lehetne tenni, és hány szegény, éhező és áldatlan körülmények között élő lenne, ha ezt az isteni rendelkezést ma is komolyan vennénk? Beláthatjuk, hogy bámulatos rendelkezéssel találkozunk itt, amely komoly etikai kérdéseket vet fel minden felelősen gondolkodó embert számára. Mennyiben nézhetem el, hogy körülöttem szűkölködő emberek éljenek, amikor nekem talán több is jutott, mint ami a mindennapi megélhetéshez szükséges? Természetesen felmerül a fogyasztói társadalom, a reklámok által generált igények valós voltának kérdése is. Szükséges ismét hangsúlyozni, hogy a szociális munkásoknak milyen óriási szerepük van e gondolkodásmód befolyásolásában, megváltoztatásban.

A második tized intézménye valóban csökkenthette a társadalmi különbségeket, és jó eszköz volt a társadalomban meglévő feszültségek csökkentésére azáltal, hogy a szolidaritást, a közösségvállalást növelte. Ma is szükség lenne ilyen szintű társadalmi összefogásra, hiszen egyrészt a sok szenvedés enyhítésében is óriási szerepet játszana, másrészt pedig közelebb hozná egymáshoz a tár-

sadalmi rétegeket ugyanúgy, mint az egyes embereket is. „Igaz ugyan, a történelem is világosan bizonyítja, hogy a körülmények változásával sok olyan feladatot, amelyeket korábban kisebb szervezettségi fokú társulások is képesek voltak ellátni, ma már csak nagyobb szervezetek tudnak elvégezni. A társadalomelmélet szilárd és öröktörvényű elve az a fontos alapelv, amelyet sem megcáfolni, sem megváltoztatni nem lehet, és ez így szól: Amit az egyes egyének saját erejükből és képességeik révén meg tudnak valósítani, azt a hatáskörükből kivenni és a közösségre bízni tilos. Éppen így mindazt, amit egy kisebb és alacsonyabb szinten szerveződött közösség képes végrehajtani és ellátni, egy nagyobb és magasabb szintű szerveződésre áthárítani jogszerűtlenség és egyúttal súlyos bűn, a társadalom helyes rendjének felforgatása, mivel minden társadalmi tevékenység lényegénél és benne rejlő erejénél fogva segíteni – szubszidiálni – köteles a társadalmi egész egyes részeit, ellenben soha nem szabad bomlasztani vagy bekebeleznie azokat.”¹

„A szegénytized célja, megtanítani arra az üdvös kötelességre, hogy az ember gazdagsága csak akkor jelent valóban áldást, ha másoknak is jut belőle, mások is részesülnek annak örömeiben. A gazdagság élvezése, ha az illető nem gondol a szükségben lévők segítségére, nem ad állandó meglegedettséget, az ilyen életen nincs áldás.”² Önmagában a második tized rendelkezése is csodálatos gondoskodás volt a szegényekről, azonban a törvény ennél sokkal több lehetőséget is biztosított.

ISTVÁNFFI ZSUZSA

- 1 Anzenbacher, A.: *Keresztény társadalometika*, Szent István Társulat, Budapest, 2001, 187. o.
- 2 Dr. J. H. Hertz: *Zsidó Biblia, Mózes öt könyve magyarázatokkal*, Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület, Budapest, 1996., V., 190. o.

BEMUTATKOZIK AZ IRODALMI OSZTÁLY

Beszélgetés Soós Attilával, az irodalmi osztály vezetőjével

– A *Keresztény Advent Közösség elmúlt harminc évében az irodalmi osztály az egyik meghatározó tényezője volt az evangélium képviselőjének. Annak tartod jelenleg is? Mi az irodalmi bizottság feladata?*

– Az első kérdésre a válasz: igen, hiszen az ókorból örökölt szállóige ma is érvényes, még ha konkrétan nem is a

könyvkiadásra vonatkozik: „A szó elszáll, az írás fennmarad.” Bibliai előadásaink többnyire megszólító jellegűek, és könyveink, folyóirataink nemcsak elmélyíthetik és bővíthetik az ismereteket, hanem azokhoz is eljuthatnak, akik nem járnak előadásokra. Bár az is tény, hogy ma a többségnek egyre kevesebb idő jut olvasásra. Ezért

az elmúlt időben mi is törekedtünk egészen rövid kis füzeteket – például Reisinger János: *A Biblia a...* sorozatát –, időszakos evangelizációs lapokat – *Nyitott Szemmel* – kiadni, amelyek terjedelme, tartalma jobban alkalmazkodik a modern ember rohanó életritmusához. Az elmúlt években a testvérek is ennek igényét fogalmazták meg küldöttgyűléseinken. Kiadónk ma is 25-30 millió forintos forgalmat bonyolít le évente, ami mintegy 35-40 ezer eladott kiadványt jelent. Ebben természetesen a bel- és külmissziós könyvek egyaránt szerepelnek, egyharmadkétharmados arányban. Külön hálásak vagyunk Istennek, hogy a nagykereskedelmi hálózatban és az áruházi láncolatokban kevésbé forgalmazott, nem piaci áron kapható könyveinket az egyre nehezebb anyagi helyzetben élő olvasóink még megvásárolják. Úgy gondolom, hogy az az olvasóréteg, amely az általunk képviselt értékeket keresi, még mindig jobban kötődik a hagyományos, írott sajtótermékekhez. Azonban – és ezzel nekünk is előbb-utóbb szembesülnünk kell – az internet egyre szélesebb körű használata itt is néhány éven belül átalakíthatja az olvasói szokásokat.

A kérdés második felére röviden úgy válaszolnék, hogy osztályunk feladata az evangélium írott formában való képviselése. Ezen elsősorban külmissziós jellegű könyveket, kiadványokat értek, minden korosztály számára. Ezen belül természetesen olyan irodalmat szeretnénk kiadni, amely a ma élő emberek mai problémáira képes bibliai válaszokat adni, és felkészíteni őket az előttünk álló rövid próbaidőre. Terveink között szerepel továbbra is egy gyermekeknek szóló képes Biblia megjelentetése, Hites Gábor testvérünk Római levélről szóló előadásainak írásos megjelentetése, továbbá *Méregfogak* címmel házasság gondozó jellegű könyvecske és a *Visszakapott szabadság* címmel folyt előadás-sorozat sajtó alá rendezése. A napokban jelenik meg egy fordításkötetünk a magas vérnyomás természetes gyógymódjairól és Tóth Gábor testvérünk evangelizációs kiadványa, *Isten hatalma* címmel. Ellen Gould White könyveinek megjelentetéséhez külön alapot hoztunk létre, amelyből hiánypótló és kifogyóban lévő műveket szeretnénk hamarosan kiadni új fordításokban, többek között a *Krisztus példázatai*, *Az apostolok története*, vagy a *Korszakok nyomában* címűeket.

– Sokan kifogásolják, hogy a belmisszió nincs eléggé képviselve a jelenlegi tevékenységekben. Az irodalmi bizottság nem a kiadványok tartalmi, eszmei meghatározására, hanem a szakmai részére koncentrálna?

– Erről most hallok először. Véleményem szerint a bel- és a külmissziós kiadványok az elmúlt években egyensúlyban voltak. Gondoljunk csak vissza, olyan címmel jelentek meg könyvek, mint *A kereszt és árnyéka*, vagy a *Korai és késői eső*, *A washingtoni gyülekezet*, vagy az idén eddig közel 2000 példányban eladott *Menekülés Istenhez* – csak

hogy néhány példát említsek. Az utóbbi kivételével ezekből a könyvekből sajnos elég keveset tudtunk értékesíteni testvéreink körében. A *Menekülés Istenhez* eladási példányszáma arra enged következtetni, hogy a hitéletünkben gyakorlati megoldást nyújtó irodalmakra nagyobb a kereslet, mint az elméleti tudást gyarapító könyvekre. Persze mindkettőre szükség van, és egyre többet gondolkodunk azon is, hogyan népszerűsítsük a könyveket hatékonyabban testvéreink körében. Az irodalmi bizottság kizárólag a kiadványok tartalmi, eszmei és stílári, vagyis nyelvi minőségéért tartozik felelősséggel. A technikai kivitelezésben a kiadóval együttműködve készíti elő a könyveket.

– *Hogyan végzitek a munkátokat? Milyen nehézségekkel küzd a könyvkiadás?*

– Jelenleg három főállású és két mellékállású dolgozója van a kiadónak. Szigeti Gábor a kiadványok szakmai, gazdasági színvonalának és az összes kiadvány terjesztésének a felelőse, koordinátora. Ebben segíti Czirik Jenő és Madarász Zsuzsa, akiket Budapesten, a Káldy Gyula utcában és telefonon egész nap elérhetnek testvéreink a kéréseikkel. Munkatársaink már jó néhány éves közös munkálkodásra tekinthetnek vissza, ezért egyre összehangottabban végzik a munkájukat. Természetesen vannak nehézségeink, amelyekkel nem szeretnénk untatni az olvasókat, de azért néhányat megemlítek. A jó könyvkiadáshoz elsősorban jó írásokra van szükség. A kiadónál nagyon kevés szerző jelentkezik – más kiadóktól eltérően –, hogy a könyvét nálunk szeretné megjelentetni. Ezért az irodalmi osztálynak, hogy a fent ismertetett kiadványokat megjelentethesse, szerzőket, írókat, fordítókat kell mozgósítania, vagy idegen nyelvű könyveket felkutatni, hogy találjon megfelelő minőségű „nyersanyagot” a szolgálatához. Mindemellett hálásak lehetünk Istennek, hogy időnként egy-egy szerző vagy fordító megkeresi kiadónkat. Szeretnénk a jövőben a közösség soraiban is jobban bátorítani azokat, akiket írói vénával áldott meg a Teremtő. Írjanak! Konkrét személyre és témára szabott felkéréseken is gondolkodunk. Időszerű témákat röviden, olvasmányosan szeretnénk megírni, mint például a Biblia a mai ember szemével, vagy lehet-e ma a Tízparancsolat szerint élni? stb. Fontosnak tartanánk a gyerekeknek, kamaszoknak, házaspároknak szóló, a gyakorlati kérdéseket érintő írások megjelentetését.

Az *Idők Jelei* folyóirat egyik tavalyi számában megjelent felhívásunk több testvérünknel talált kedvező fogadtatásra. Hála testvéreink nagylelkű felajánlásainak és kölcsöneinek, az idei évben kevesebb finanszírozási gondunk volt. Ez azért is bizonyul felülről jövő áldásnak, mert ez évtől megszűnt a központi pénztárból való fix keretű havi támogatás is, és „csak” annyit kapunk közösségünkötől, amennyit a szombatiskolán és a tizedcé-

dulán feltüntetett adományokból osztályunknak szánnak a testvéreink. Amit csak lehetett, lefaragtunk a kiadási költségeinkből is. Amire nagyobb hangsúlyt szeretnénk fektetni a jövőben, hogy a kiadványaink nyomdai előkészítését hatékonyabb munkaerő-gazdálkodással hangoljuk össze, és a könyveinket még szélesebb körben tudjuk terjeszteni az eddigieknél.

– *A Keresztény Advent Közösség hivatalos kiadója a BIK. Ám nemcsak a BIK kiadó, hanem számos más alapítványi vagy magánkiadás is képviseli az irodalmi tevékenységet.*

– Igen, az elmúlt években a közösségen belül működő alapítványok és önálló kezdeményezések egyre nagyobb mértékben foglalkoznak könyvkiadással. Ezt mi nem tartjuk problémának, hiszen ezek az intézmények is az evangelizációs irodalom egy-egy sajátos területét képviselik, például a Spalding Alapítvány a Sola Scriptura fősikola oktatásához és evangelizációjához kapcsolódó kiadványokat részesíti előnyben. Az Oltalom Alapítvány vagy a mértékletességi osztály is egy-egy réteget vagy speciálisabb tartalmat kíván közvetíteni, ami az önálló kiadás irányába vezette őket. A kiadónk munkatársai, korrektorai és könyvterjesztői maximális segítséget nyújtanak a könyvek kivitelezésében és terjesztésében is. Azonban a különböző kiadványok előkészítésének ütemezésében szeretnénk összehangoltabban együttműködni az említett intézményekkel.

– *Elindult egy közös könyvkiadási kísérlet a h. n. adventista testvérek kiadójával egy adventtörténeti mű megjelentetésére. Mi lett a sorsa ennek a kiadványnak?*

– A közös könyvkiadás az Élet és Egészség Kiadóval nemcsak erre a műre korlátozódott. Konkrét kiadási tervek születtek régóta hiányként jelentkező olyan művek – főként Ellen G. White írásai – újbóli megjelentetésére, amelyek kiadásával egyik kiadó sem tudott önállóan megbirkózni. Ezek közül egy meg is valósult, a *Boldog otthon* című könyv közös kiadásban jelent meg. Ezt követően különböző szervezeti és személyi változások miatt ezek a tervek átértékelődtek, és az adventista egyházban is kialakult egy támogatói kör, amelynek segítségével később több olyan kiadvány is napvilágot látott, amelyek eredetileg ebben a közös projektben szerepeltek, például *Az utolsó napok eseményei, Evangelizálás*. Egy régóta hiányzó művet – *Pátriárkák és próféták* – nekünk sikerült kiadni, ugyancsak támogatói segítséggel. A kérdésben szereplő adventtörténeti mű kiadásának jelenlegi állásáról nincsenek pontos információink. Pillanatnyilag úgy néz ki, hogy nem a két kiadó közös munkájaként fog megjelenni.

– *Hogyan történik egy könyv megjelentetése? Ismertesd a kezdetektől a beárazásig tartó folyamatot.*

– A szerző vagy a fordító keres meg bennünket, vagy mi kérünk fel írásra, fordításra személyeket, amint már

említettem. A korábbi félreértések elkerülése végett szeretnénk kiadási szerződést kötni „ügyfeleinkkel”, amelyben közösen megállapodunk abban, hogy a kiadó milyen határidőket, költségeket, minőséget tud vállalni a kiadvány előállításához. Ezt megelőzően az írást természetesen véleményezik néhányan, majd egy lektorral átnevetjük, hogy kiadásra alkalmas-e a mű. Ezek után elkezdődhetnek a szöveggondozási munkálatok: tartalmi, nyelvhelyességi hibák javítása, a szerzővel egyeztetve. Ezzel párhuzamosan – ha a könyv olyan jellegű – grafikai, képszerkesztői munka is zajlik, a borítótervvel együtt. A szöveggondozás után nyomdai feldolgozásra alkalmas oldalakat kell készíteni, ez a könyvtördelési munka. Ezután újra végig kell olvasni a szöveget, hogy nem maradt-e benne hiba, vagy a tördelés után nem keletkeztek-e újabbak. Mielőtt nyomdába kerülne a kiadvány, a kiadó vezetője újra átnézi az egész könyvet. A nyomdával már az előkészület idején egyeztetünk anyagminőségről, költségekről, időpontokról stb. A kiadó a nyomdai munkálatoknál is – ha olyan jellegű a kiadvány – jelen van, ellenőriz, korrigál, ha szükséges. Végül megszervezzük a könyvek szállítását, fogadását és terjesztését. Most csak nagyon vázlatosan mondtam el, hiszen az életben sokszor nem sikerül ilyen olajozottan megvalósítani mindent. Időhiánnyal küzdő emberek vagyunk mi is, és az ellenség is látja, mekkora a tét egy-egy kiadvány esetében. Ezért nagy szükségünk van testvéreink támogató imáira.

– *Van-e valamilyen kérésed, amivel szeretnéd megszólítani a közösséget az irodalmi osztály nevében?*

– Igen, szeretnénk, ha a testvérektől több visszajelzést kapnánk a munkákkal kapcsolatban. Tudniillik sokszor nem látjuk, hogy a könyvek milyen „munkát” végeztek el testvéreink vagy olvasóink életében, gondolkodásában. Persze a legtöbb visszacsatolást mindig a könyvek, kiadványok fogyasztásából lehet leszűrni, amiből le lehet vonni bizonyos következtetéseket. Ehhez természetesen arra lenne szükség, hogy testvéreink is elolvassák a kiadványainkat, hiszen azt ajánljuk legszívesebben, amit ismerünk és nekünk is mondott valamit. Arra is kérnénk felelős testvéreinket, hogy nagyobb érdeklődéssel figyeljék a régebbi és újabb kiadványainkat is, és akinek csak lehet, ajánlják vagy ajándékozzák őket. A világi kereskedők nagyon sokat rátesznek a könyvek árára, és így csak személytelenül jut el az olvasóhoz, ha egyáltalán eljut. A mi könyveink a mai átlagos irodalomtól annyira eltérő mondanivalót hordoznak, hogy a kiadványainkra személyesen kellene felhívni az olvasók figyelmét. Végezetül szeretném felhívni a testvéreink figyelmét a hamarosan megjelenő, megújult, nagyobb formátumú, 84 oldalas *Nyitott Szemmel* című színes lapunkra. Jó néhány hónapja dolgozunk már az új lap arculatának kialakításán. Egy nagylelkű támogatónk segítségével 15 ezer példányban

jelenhetnének meg, kéthavonta. Szeretnénk a lapot az újságstandokon is terjeszteni, hogy mindenki számára elérhető legyen. Mivel ez jelenleg erőnket és szaktudásunkát jócskán meghaladó vállalkozás, kérnénk testvéreinket, hogy imádkozzanak e lehetőség mielőbbi megvalósulásáért, hiszen látva magyarországi körülményeinket, lehet, hogy már nem lesz hosszú élete a lapunknak. Az terjesztésében is nagyon számítunk minden testvérünk

segítségére, szolgálatára. Jó alkalomnak látnánk egyéves előfizetéssel megajándékozni szeretteinket, ismerőseinket. A lap jövője nagymértékben azon múlik, hogy milyen számban leszünk képesek elterjeszteni. Én bizakodó vagyok, hiszek a testvérek elkötelezettségében és hitbéli szolgálatában, hiszen már nincs sok késlekedni való időnk.

MAKRA JENŐ

A PÉNZÜGYI REFORMOK ELSŐ ÉVE

Bő egy évvel ezelőtt, az őszi, rendkívüli küldöttértekezletünkön tettünk hitet amellett, hogy közösségünk életében az anyagi javak kezelésére vonatkozó elveket a gyakorlatban is alkalmazni fogjuk. Ez év januárjától tiszta lapot nyitottunk, és minden alapot önálló, zárt egységként, a többitől szigorúan elkülönítve kezelünk. Nagy kérdés volt, hogy a korábbi évek elvtelen beidegződései után a nehézségek, szükségletek közepette sikerül-e egy új rendező elv szerint kezelni pénzügyeinket, hiszen a testvérek, de még a tisztségviselők közül is sokan hozzászoktak ahhoz, hogy majd a központ valahogy, valamely forrásból, ha kell, átcsoportosítással, de megoldja a problémákat. „*Elvégre a tized is és az adományok is az Úréi. Ha valamilyen célra kevesebb folyik be a szükségleteknél, miért ne pótolhatnánk onnét, ahol van? Szüksős időkből a tized is felhasználható más célokra, nem csak a lelkesítő munka fenntartására*” – érveltek.

De sikerült-e a szándékunkat megvalósítani, és működőképesek maradtak-e az alapok?

2008 a pénzügyek területén minden tekintetben a hitbéli lépések éve volt. Minden intézmény és osztály vezetőjének meg kellett értenie az új elveket, és a saját működési területén belül alkalmaznia, hogy a közösség egészére kiterjeszhetővé váljék. Az egyes munkaterületek így megismerkedtek bevételi lehetőségeikkel: amelyek hitéleti tevékenységet folytatnak, azok a közösség adományrendjével; amelyek pedig állami finanszírozással működnek, azok a normatív támogatás rendszerével. Mindezek ismeretében kellett megtervezniük működésüket, költségvetésüket, ugyanis a továbbiakban a központi pénztár forráshiányt kiegészítő és újraelosztó szerepe már nem létezik.

Hála Istennek, a felelős testvérek gyorsan megértették az elvekhez kapcsolódó gyakorlati teendőket, lehetőségeiket és korlátaikat, így alig pár hónap leforgása alatt bele-

tanultak az önálló gazdálkodásba, ezzel megnyitva az utat a tized elvhű kezeléséhez. Elmondhatjuk, hogy eddigi ismereteink és legjobb szándékunk szerint az elmúlt évben a tizedet csakis a felismert elvek szerint kezeltük, használtuk fel. Ezzel párhuzamosan a tizedceduláról és egyéb módon az egyes osztályok, illetve alapok részére befolyt adományokkal is havi rendszerességgel elszámoltunk az adott alap kezelője felé.

Igyekszünk azonban szem előtt tartani azt is, hogy további, a tizedcedulán nem szereplő, vagy ezen az úton nem elegendő forráshoz jutó területeknek is segítsünk. Erre három eszköz áll rendelkezésünkre: az adott munkaterület vezetőinek a gyülekezetek részére szóló írásos felhívása, a szombatiszkolai adományok igény szerinti szétosztása, és támogatás nyújtása a szabadon felhasználható központi alapból. Ilyen adakozásra felhívó, kérlelő levelek már érkeztek a gyülekezetekhez, és minden biztonnal érkezni is fognak rendszeresen. A szombatiszkolai adományok céljai is hétről hétre változnak, amelyek mindig a leginkább hiányban szenvedő területen próbálnak segíteni. A harmadik támogatási lehetőség – a központi alap – azonban a gyakorlatban nem működik, forráshiány miatt. A központi alap lehetne az az általános pénzügyi tartalék, amelyből szükség esetén a közösség vezetősége kiutalhat kisebb-nagyobb segítséget. Jelenleg azonban a vezetőknek nincs mozgástere, ezért kell egyre kisebb horderejű pénzügyi problémával megkeresniük a gyülekezeteket.

A legutóbbi hasonló, adakozásra való felhívás nyáron volt. Ekkor négy terület pénzügyi problémáit tártuk fel:

- A legégetőbb problémánk a nagyúti gyülekezet építésének pénzügyi támogatása volt, mert erre még az elvek körvonalazódása előtt ígéretet tett az ügyintéző bizottság. Források híján – mivel az ingatlanalap is csak vegetál – ezt az ígéretet csakis külön, adakozásra felhí-

vással tudjuk teljesíteni. Az erre a célra befolyt összeg több mint 800 ezer forint volt.

- A gyulavári imaház felújítását egy testvérünk teljes egészében, mintegy kétmillió forint értékben felvállalta, így az erre a célra érkezett közel 570 ezer forintot – az érintett testvérekkel folytatott megbeszélés után – a nagyszénási gyülekezet felújítására csoportosítottuk át.
- A Sola Scriptura Teológiai Főiskola pénzügyi nehézségeinek orvoslására az adakozásra való felhívás eredményeként több mint 210 ezer forint érkezett, és hála Istennek, azt tapasztaljuk, hogy a rendszeres adakozók száma, illetve az e célra befolyó havi adományok mértéke is nőtt a felhívás közzététele óta.
- Végül pedig a nyári toleranciatáborokat – a sok-sok segítő kéz mellett – mintegy 92 ezer forinttal támogatták a rendkívüli adományok.

Ezúttal szeretnénk kifejezni minden adakozó testvérünk felé a közösség munkatársainak háláját, hogy adományaitokkal lehetővé teszték az elvszerű működést és a

folyamatos munkavégzést! Szeretnénk, ha folyamatosan figyelnétek a szombatiskolai adományok céljait, amelyek által rendszeresen értesülhettek arról, hogy mely munkaterületeknek van szükségük támogatásra. Így, ha anyagi lehetőségeitek engedik, és az Úr adakozásra indítja szíveteket, támogassátok a megjelölt célokat akár a tizedcedulán leadott adományaitokkal is. Továbbá kérünk beneteket, hogy adományaitokat juttassátok el a központi alapba is, hogy sürgős esetekben ne kelljen külön segítségkérő levelekkel megkeresni a gyülekezeteket, hanem ebből az alpból támogathassuk a hiányt szenvedőket.

Vágyunk arra, hogy Isten vezesse közösségünket, és minden munkaterületen a pénzügyi megújuláshoz hasonló horderejű változásokon és tapasztalatokon mehesünk keresztül. Dáviddal együtt kiáltunk közösen hozzá: „*Útjaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem! Vezess engem a te igazságodban, és taníts engem, mert te vagy az én szabadító Istenem, mindennap várlak téged!*” (Zsolt 25,4–5)

KÖKÉNDY ZOLTÁN

BESZÁMOLÓ

AZ INTÉZMÉNYVEZETŐK

NÁGOCSI TALÁLKOZÓJÁRÓL

Az ügyintéző bizottság meghívására 2008. november 6-án Nágocson találkoztak egymással a Keresztény Advent Közösség intézményeinek vezetői és/vagy megbízottai. A találkozón képviseltette magát a Bibliaiskolák Közössége, az Életpont Kft., a kapitánypusztai hajléktalan melegedő, a lovasberényi szeretetotthon, az eleki szeretetotthon, a Reménység Alapítvány intézményei (a gyermekfalu, az induló addiktológiai intézet, az épülő szeretetotthon, a nyomda), a Comenius Általános Iskola, a Sola Scriptura Teológiai Főiskola, valamint a főiskolához tartozó Spalding Alapítvány.

A jelenlevők először egy áhítaton vettek részt. Az ígét Hites Gábor nyitotta meg előttünk. Máté 25,14 verse alapján beszélt arról, mit jelenthet számunkra a példázatnak az a kijelentése, hogy „átadta nekik, amije volt”. Az igeszolgálatot közös könyörgés követte, ezután megbeszéltük az ügyintéző bizottság közlemé-

nyét az intézményvezetők felelősségéről, kötelességéről az alkalmazottak viselkedésével, erkölcsi döntéseivel kapcsolatban.

Általános alapelvként elfogadtuk, hogy az intézményeinkben dolgozóknak ismerniük kell az egyház által hirdetett és felvállalt bibliai normákat.

Az intézményvezetők felelőssége az alkalmazottak erkölcsi életével és döntéseivel kapcsolatban nem minden intézmény esetében érvényesíthető egyformán. Vannak intézményeink, amelyek a közösség által felvállalt evangéliumi munkát közvetlenül, vannak olyanok is, amelyek közvetetten jelenítik meg. **A közvetlen hitéleti tevékenységet végző intézményeink** alkalmazottai a tizedből, míg a közvetett munkát végzők egyéb forrásokból teremtik elő az alkalmazottak bérét. Ezekben az intézményeinkben (ide tartozik a prédikátori kar, a zugligeti alkalmazottak köre, a Sola Scriptura főiskola nappali tagozatán oktatók és tanulók, táboraink és a kiadók alkalmazottai stb.) az intézményvezetők pásztori felelősséggel tartoznak az alkalmazottaknak az intézményben tanúsított viselkedésén túl az egyéni életükben hozott erkölcsi döntéseikért is. Rájuk érvényes az ügyintéző bizottság állásfoglalása, mely szerint mentő szeretettel kell pásztorolni az alkalmazottakat, hogy ne vegyenek fel az ige elveivel ellentétes irányt a magánéleti döntéseikben sem. Ha a segítségnyújtás ellenére is kitartanak az igeellenes magatartásukban, viselkedésükben, akkor számukra a megkeményedés munkajogi következményekkel jár, nevezetesen az alkalmazott nem folytathatja a tevékenységét az intézményben. A munkakörök ezekben az intézményekben fokozott figyelem tárgyai, „látványossága lettünk a világnak”.

Vannak azonban olyan intézményeink is, amelyek **a közösség által felvállalt evangéliumi munkát közvetetten végzik**, az államtól átvállalt közfeladatokkal együtt, ezért a tevékenységükhöz állami normatívát is igénybe vesznek. Ezekben az intézményeinkben is felelősök az intézményvezetők az alkalmazottaikért. A felelőség azonban nem érvényesíthető magánéleti vonatkozásban azoknál az alkalmazottaknál, akik nem tagjai a közösségünknek. Ha valamely gyülekezeti tag alkalmazott munkahelyi viselkedése vagy magánéleti döntése sérti a közösség által felvállalt erkölcsi normákat, az előzőekben ismertetett módon kell eljárniuk. A közösségünkhöz nem tartozó alkalmazottaktól azonban csak azt várhatjuk el, hogy ismerjék elveinket, tartsák tiszteletben azokat a munkahelyükön, és ne képviseljék munkájuk során azzal ellentétes dolgokat. Magánéleti döntéseik, viselkedésük és életmódjuk miatt azonban az intézmény vezetője nem adhat munkajogi figyelmeztetést, nem kezdeményezhet elbocsátást, kivéve, ha a társadalmi normák szempontjából is kirívó viselkedésről, magatartásról van szó.

A tanácskozáson felvetettük, hogy az intézményvezetők fogalmazzák meg, milyen képzettségű, hívó lelkületű, szolgálatra odaszánt életű munkavállaló testvérekre lenne szükség, és ezt tárjuk a közösség nyilvánosságára. Ennek ismeretében bátorítsuk a szülőket, a fiatalo-

kat és az átképzésre vállalkozó idősebbeket is, hogy ilyen irányban szerezzenek a munkavégzéshez szükséges képeztést. Meg kell közelítenünk azt az ideális állapotot, hogy az intézmények teljes alkalmazotti köre hívó testvérekből álljon. Hosszú távon csak így biztosíthatjuk az evangelizációs szerep betöltését, a megfelelő lelkület kialakítását intézményeinkben.

Javaslat született a főiskolánk képzési formájának módosításáról is, amelyben helyet kapna egy olyan képzési forma, amelyben az intézmények is kapnak megfelelő igei és erkölcsi ismeretekkel rendelkező munkatársakat, akik egy esetleges OKJ-s képzéssel kiegészítve szakmai és erkölcsi ismeretekkel rendelkező élethivatást tölthetnének be az adott területen.

Vannak intézményeink, amelyek már megfogalmazták önértelmezésüket, és ehhez igazították azokat a normákat, amelyeket házirendként vagy működési rendként is lefektettek. Ezt a többi intézménnyel is pótolni kell. Csak így tudjuk biztosítani, hogy evangelizációs céljainkat is, erkölcsi tekintélyünket is, de a közéleti elvárásokat is maradéktalanul teljesíteni tudjuk. Ha a világi munkahelyeken megfogalmaznak erkölcsi normákat, és annak betartásával, betartatásával alkalmaznak munkavállalókat, nekünk, akik Isten Országának elveit szeretnénk megjeleníteni a társadalomban, sokkal inkább szükségünk van erre. A munkahelyi viselkedés minősíti az intézményt is.

Fontos szempont, hogy az intézmény vezetője és hívó munkatársai milyen hatással vannak az ott dolgozó nem gyülekezeti tag alkalmazottakra. Példamutató magatartásukkal, következetességükkel, istenfélelmükkel befolyásolhatják őket a jóra. Az is elképzelhető (mint ahogyan volt is rá példa), hogy a képviselt erkölcsi elvek, amelyek megjelentek testvéreink életében és munkájában, magukban hordozták a feddést anélkül, hogy bármit is szóvá tettek volna, és a máshogy élő munkatárs maga hozott döntést a távozásáról. Az intézményvezetőnek ezt is Istenbe vetett hittel kell elfogadnia, még ha szakmailag megfelelő emberről van is szó, mert az Úr tud másik megfelelő munkatársat adni, ha valóban terve, célja van az intézménnyel.

A tanácskozást követően megtekintettük az addiktológiai bentlakásos foglalkoztató átadás előtt álló épületrészt, és az épülő szociális otthon munkálatait. Együttlétnünket a nyomda dolgozóival való beszélgetéssel zártuk. A nyomda átmeneti műszaki és humán erőforrásban jelentkező nehézségei után újból felzárkózik az igényekhez. Szeretettel bátorítjuk a közösségünkben működő intézményeink vezetőin túl az osztályok és kiadók vezetőit is, hogy tájékozódjanak a nágocsi nyomda árairól, a végzett munka jelenlegi minőségéről, a lehetőségekről, és náluk rendeljék meg a kiadványokat.

MAKRA JENŐ

ÁLLÁSFOGLALÁS

A HÁROM ISTENI SZEMÉLY LÉNYÉVEL KAPCSOLATOS VITÁK TÁRGYÁBAN

A Keresztény Advent Közösség tanácsadó bizottsága megbízásából 2008. október 9-én hatan vettek részt azon a miskolci beszélgetésen, amelyre az úgynevezett „Szentháromság-vitában” érintett testvéreink hívták a közösség megbízottait. A találkozó a következőket tette nyilvánvalóvá:

Évekkel ezelőtt néhányan internetes forrásokon keresztül olyan írásokkal kezdtek foglalkozni, amelyek az Isten lényét, a Szentírás által számunkra isteni személyekként bemutatott Atya, Fiú és Szentlélek mibenlétét, eredetét és működését vizsgálták. Ezek az ismeretek személyes kapcsolatokhoz is vezettek külföldi adventistákkal, akik tanbelileg elkülönültek az egyháztól. Miskolci barátaink és testvéreink közül néhányan nagy világhírességet véltek felfedezni ezekben az anyagokban. Úgy érezték, hogy a hit általi megigazulás jobb megértésére, Krisztussal való kapcsolatuk mélyebb megélésére vezetni őket.

Az internetes írások, valamint időközben kialakított személyes kapcsolataik az adventtörténelem új szemszögéből való feldolgozása és értelmezése felé terelte őket. Meglátásuk szerint a 19. században az úttörők közül többen is képviselték azokat a következtetéseket, amelyekre tanulmányozásuk során eljutottak.

Egyre inkább megfogalmazást nyert részükről, hogy a Szentháromság-tan képviselése eltérés és eretnokség a 19. századi adventmozgalom egységes (?) tanításához képest. Ezt tartják az Ellen G. White által megjövendölt „ómega válság” beteljesedésének. Ebből következett az a magatartás, amelyet az általuk megismert és elfogadott külföldi előadók is tanúsítottak: a Hetednapos Adventista Egyház, illetve esetünkben a Keresztény Advent Közösség Biblia-értelmezésének támadása. Miskolci barátaink és testvéreink őszinte meggyőződéssel képviselik, hogy ennek a torzulásnak a helyretétele az egyházban az ő feladatuk, küldetésük.

A beszélgetés során miskolci testvéreink közül többen kinyilvánították, hogy az általuk képviselt eszmék a bibliai iratok és a *bizonyosságtételek* alapján egyértelműen bizonyíthatók. Álláspontunk szerint azonban olyan titko-

kat fessegetnek, amelyeknek a boncolgatásától kifejezetten óvni, sőt eltiltani a *bizonyosságtételek*. Kettőt itt is szeretnénk idézni:

„Emberi ész nem foghatja fel az Istent. Véges ember ne is igyekezzék megmagyarázni Őt. Senki ne engedje meg magának, hogy találgatásokba bocsátkozzék Isten természetéről. Itt ékesszóló a csend. A mindentudó Isten vitán felül áll... Oly tudatlanok vagyunk Isten felől, akár a kisgyermek, de kisgyermek módjára szerethetjük Őt és engedelmeskedhetünk neki. Ahelyett, hogy természetét és előjogait találgatnánk, engedelmeskedjünk inkább a szavainak.”

„Nem szükséges magyaráznunk a Szentlélek kilétét. Jézus azt mondja: Ő a vigasztaló, »az igazság Lelke, aki az Atyától származik«. Világosan kijelenti továbbá, hogy a Szentlélek, miközben az embereket minden igazságra elvezeti, »nem ő magától szól« (Jn 15,26; 16,13). A Szentlélek lénye titok. Emberek nem fejthetik meg, mert Isten nem nyilatkoztatta ki előttük. Kutatásra hajlamos elmék összehozhatnak Bibliaszövegeket, alapul véve ezeket az emberi magyarázatokhoz, de az ilyen nézetek elfogadása nem fejleszti a gyülekezetet. Olyan titkokat illetően, amelyek az emberi értelmet meghaladják, hallgatni arany.” (Ellen G. White: *Bizonyosságtételek*, VIII., 279. o.; *Az apostolok története*, Gyarmati és Társa, 40–41. o.)

Kifejezésre juttattuk, hogy a kérdés vitatásával és agitatív tevékenységünkkel nemcsak a helyi gyülekezetbe járók lelki békéjét zavarták meg, hanem különböző kiadványok, tanulmányok, CD-k, DVD-k és internetes írások terjesztésével országos szinten is zavart keltenek testvéreink körében. Ezért kénytelenek vagyunk ettől a tevékenységtől elhatárolni magunkat.

Számunkra nem vált meggyőzővé, hogy a testvéreink által képviselt eszme tükrében az eddig vallott – a világgözség által is elfogadott – hitbeli állásfoglalásunk a Szentlélek személyét illetően hamis lenne. Fenntartjuk eddigi álláspontunkat, hogy a Szentlélek személy, akit az Írás gyakran önálló isteni személyként, de az Atyával és a Fiúval azonos akaraton lévő lényként mutat be.

Az Írás nem hatalmaz fel bennünket, Ellen G. White pedig kifejezetten óv attól, hogy e téma kapcsán bár-

milyen vitába belemenjünk. Nem vitatkozunk azokkal, akik más következtetésekre jutottak el, amennyiben nem az ariánus vagy unitárius eszmékkel rokon az, amit tanítanak. Attól az állítástól viszont élesen elhatároljuk magunkat, hogy a három isteni személy létezésének tanítása miatt az adventmozgalom elbukott és Babilon részévé vált.

Barátaink, testvéreink állítják, hogy az általuk felismert és képviselt eszmék a hit általi megigazulás jobb megértésére és valódi tapasztalatára vezették őket. Ebbéli hitüket nem kívánjuk megkérdőjelezni. Szeretnénk azonban testvéreink figyelmét felhívni, hogy a részükről tanúsított kizárólagosságigény és az evangelizáló egyház támasztása, minősítése, az Isten személyének titkaiba behatoló

magatartás nem azok a gyümölcsök, amelyek a mozgalom isteni eredetét jeleznék.

Meg kell állapítanunk, hogy az Isten személyéről folytatott vitatkozás nem gyümölcsöző. Óvunk mindenkit attól, hogy így közeledjen Istenhez. Arra bátorítjuk közösségünk tagjait, hogy az „evangélium titkát”, vagyis a gyakorlati istenfélelem és bizalom titkát tanulmányozzák és gyakorolják.

A Keresztény Advent Közösség tanácsadó bizottsága megbízásából
**BÁLINT GYÖRGY, HITES GÁBOR,
 JUHÁSZ ERNŐ, MAKRA JENŐ,
 SONNLEITNER KÁROLY, VANKÓ ZSUZSA**

FÖLDI APA ÉS ANYA HELYETT KAPTAM EGY ÉGI ATYÁT...

Életem nagyobb részében – gyermekkoromtól kezdve, ifjúságomon át, ötvenes éveim elejéig – nem tudtam az én Atyám létezéséről. Pedig milyen kétségbeesetten vágyakoztam a szeretetre, biztonságra, a példaképre, akit követhetek! Nem tudtam, hogy Ő létezik, ám Ő mégis átvezetett engem a gödrökön, szakadékokon, dombokon és hegyeken. Mennyi bajtól és szégyentől megóvott! Mindig azon csodálkoztam, hogy élek, és normális ember vagyok.

Egy alkalommal az öngyilkosság határáig sodródtam, de Ő csodálatos módon megmentett. De azért adott nekem örömeket, sikereket – kis múltó boldogságokat is. Azt az állandó biztonságot, amire kisgyermekkoromtól vágytam, nélküle nem találtam. Amikor életem legmélyebb és legsötétebb gödréből kihúzott, egyik napról a másikra megszabadított, akkor megéreztem, hogy Ő az. Óriási szeretetével megrázta a szívemet, gondolataimat és az egész éneket. Ettől kezdve tudatosan kerestem Őt mindenfelé.

Ó mennyi (felesleges?) utat jártam be Őt kutatva! Estétként, amikor hazafelé mentem, magamban beszélve mondtam el neki, hogy szeretem, vágyakozom utána, és segítsen, hogy rátaláljak. Akkor már rendszeresen megszólítottam, és beszélgettem vele. Este elalvás előtt róla gondolkodtam, elmeséltem neki bánatomat, és beszámoltam az örömeimről is. Ekkor már tudtam, hogy az tőle

van, és hálás voltam érte. Nagyon vágyakoztam megismerni: ki is Ő a teljes valójában.

Azt már tudtam, hogy szeret engem, és gyatra életemben úgy is megóvott, hogy ezt nem is kértem tőle. Amikor visszapergettem az éveket, rájöttem arra, hogy csak az Ő segítségével menekülhettem meg. Csordultig volt a szívem az iránta érzett hálával és szeretettel, de még mindig csak kerestem Őt.

Aztán jöttek az egyedülletben elmondott nagy bűnvalomások. Kiabálva, sírva kértem a bocsánatát a sok ferdelmességért, amit elkövettem. Aztán arra indított, hogy rendezem a kapcsolatot az emberekkel, akiket megbántottam. Nagyon nehéz volt. Volt, aki szóba se állt velem, annak leírtam egy levélben. Istenem, milyen könnyű lett a szívem, és a rémálmain is elmúltak. Földi apa és anya helyett kaptam egy égi Atyát, aki elkezdett vezetni engem a megnyugvás felé.

Két év keresés után egyszer arra indított, hogy vegyem a kezembe a polcon levő Bibliát. Beleolvastam, és a szívem erősen dobogni kezdett. Tudtam, hogy a sok hiábavaló olvasás és tanulás után az én Atyám adta a kezembe ezt a könyvet. De nem értettem. A Jelenések könyvével kezdtem az olvasást. Emberi segítségem nem volt, azért kértem Őt, segítsen nekem, hogy értsem, amit olvasok. És Ő csodálatos módon adta a kezembe a Jelenésekről szóló kazettasorozatot, találtam egy lelőhelyet, ahol ren-

geteg könyvet vásároltam, és örült vágygal kezdtem falni és hallgatni ezeket.

Aztán találtam egy ígét, ami könnyekre fakasztott. Jelenések 3,20. Ez az én kezdőigém. Akkor azt mondtam az én igazi Atyámnak, hogy az én szívem tárva, nyitva, de nem méltó, hogy Ő beköltözzön. Kértem, változtasson meg engem, és mégiscsak foglalja el a helyét a szívemben. Engedje meg, hogy én vele vacsorálhassak mindörökké! Emberi segítség nélkül vezetett engem. A családom megrökönyödve, féltőn, és kicsit gúnyolódva figyelte tanulásomat. Nem érdekelt az idő, hogy hajnal van, vagy késő este, még napközben is „loptam” az időt, hogy vele lehessenek.

Ezután vezetett el engem a Sola Scriptura Főiskolára. És megnyílt előttem az igazi tanulás lehetősége. Könyvek és csodálatos emberek, akiknek szájából azt hallottam, ami a legjobban érdekelt. Teljesen megegyezett minden a csekély tudásommal, és boldoggá, hálássá tett, hogy tanulhatok.

Belülről azonban forrtam, és kerestem az embereket, akikkel Őrá tudok beszélgetni. A környezetem és barátaim azonban értetlenül bámultak rám. A katolikus templomban az alig egyéves keresgélésem nem adta meg a lelkemnek azt, ami hiányzott. Többnyire arra használtam a szertartásokat, hogy becsuktam a szememet, és a magam módján imádkoztam.

Az én igazi Atyám látta, mire van szükségem, és attól függetlenül, hogy én egy szót sem hallottam az advent

közösségről, ismét csodálatos módon oda vezetett engem. Jól éreztem magamat, és bár sok mindennel ellenkezett a lelkem – a mai napig is ellenkezik –, tudtam, itt fogok maradni, mert Ő vezetett, és az csak jó lehet.

Azután az Ő szeretete arra indított, hogy helyre tegyem életem fájó, nehéz kapcsolatait az édesanyámmal és az édesapámmal. Nagyon sok hosszú átbeszélgetett éjszaka után az igazi Atyámmal megoldódott ez is. Rájöttem, milyen buta és önző voltam, hogy eddig ezt nem tettem meg. Édesanyám 2007 decemberében elaludt, de úgy érzem, sikerült Jézushoz vezetnem. Sokat imádkoztunk együtt, és teljes béke volt közöttünk. Édesapám súlyos Alzheimer-kóros, az ő tudata már nem működik, de a szeretetemet érzi, és szeretettel reagál.

Az én igazi Atyám ad nekem feladatokat is, mert Ő ismer engem, és tudja, mire vagyok képes. Ha valami olyan feladatba kezdenék, amire nem vagyok képes, meglegyint, elgondolkodtat, és én továbblépek. Amiket úgy végzek, hogy tudom: Ő adta nekem, azok mind óriási boldogságot adnak a szívemnek.

A kapcsolat kétoldalú. Ő végig kapcsolatban volt velem, nélküle elvesztem volna. De most már én is rátaláltam, és többé nem akarok nélküle élni, mert számomra Ő a szeretet, a biztonság és az erő. Csak arra vágyom, hogy egyszer odakucoroghassak a lábához, de az is lehet, hogy Ő meg fog engem ölelni. Érzéseimet íranta leginkább a 103. zsoltár fejezi ki.

BARTOSNÉ ANIKÓ

„Az én beszédem nem tér vissza hozzám üresen...” (Ésaiás 55,11)

DEPRESSZIÓM TÖRTÉNETE

(Részletek)

Gyermekkoromban elhanyagoltságban volt részem mindig, aminek következményeként labilis lelkiéletű emberré váltam. Később a budai BM-szanatóriumba kerültem, a Budakeszi útra. Alaposan kivizsgáltak, de csak a tünetekkel foglalkoztak, ami a felszínre jött. Közben látogattak családtagok, barátok, a férjem is feljött időközönként meglátogatni.

Miután hazakerültem, nagy melankólia alakult ki nálam (régén ez volt a neve a depresszióknak, amit idegösszeroppanásnak is neveztek), és mindenben sírnom kellett. Ez addig ment, hogy az utcára kimenni se mertem,

mert mindig sírtam. Ha valakivel elkezdtem beszélgetni, nem kellett sok, már folytak a könnyeim. Mintha rántelepedett volna egy nagy búbánat, mindenben sírtam. Nem tudtam elmondani, hogy mi lehet a bajom, vagy mi miatt sírok, rejtély volt számomra. Tartós szomorúság és lehangolt, negatív érzések uraltak el, vagyis az önsajnálattal. Az alvásommal is baj volt, volt olyan, hogy egész éjjel nem aludtam, csak úgy hajnal felé sikerült egy kicsit pihennem, ezért mindig húzott az ágy. Ennek következménye volt aztán a fáradtság, a lehangoltság és a csökkent koncentrációképesség.

Amit gyermekként nem tanultam meg feloldani, az most halmozottan jelentkezett az életemben. A megbocsátás nem szerepelt a fogalmaim között, a sérelmeim raktározását viszont jól megtanultam. Sajnos szüleim se tanulták meg megoldani a problémákat, Istenben sem bíztak. Pedig apám árva gyerekként piarista intézetben nevelkedett, és anyám félárvaként angolkisasszonyoknál volt intézetben, ahol elvileg vallásos nevelést kaptak. Férjem nem nagyon foglalkozott az én problémámmal, csak elfogadta, hogy most ez van nálam, majd az idő megoldja. A részéről tapasztalt közömbösség is lesújtó volt, mert ő elfoglalta magát a mindennapi teszkes-veszekkel. A kör, úgy éreztem, bezárult. Önmagam körül forogtam, jó ideig.

Egy idő után elmentem az orvoshoz, és elmondtam neki, hogy mi a panaszom. A gyógyszerek hatására eléggé sokat kellett aludnom, de egy idő után testi betegségem is lett a fel nem dolgozott és meg nem oldott lelki terheltségeimtől. Senkitől nem kaptam támaszt, segítséget. Magamra maradtam a betegséggel. Csapdában éreztem magam. Az újabb párkapcsolatom is beteg lett. Rájöttem, nem vagyunk lelkileg társak, ami nagyon fáj, ezért megint sírtam unos-untalan.

A rossz döntéseim sorozata volt mindez. De hogyan tudna dönteni, aki nem tudja, mi a helyes irány az életben, aki csak az ösztöneire és az érzelmeire hallgat, az igazságos gondolkodás nincs beépülve az életébe. Abban az időben nem tudtam, mit is jelent a lelki társ fogalma, csak hiányérzetem volt, úgy éreztem, hogy nincs összhang közöttünk, nem tudtunk felelősen beszélgetni, és nem adjuk önmagunkat egymásnak. A kommunikáció hiányának a felismeréséhez, továbbá egymás őszinte feltárulkozás általi megismeréséhez megfelelő ismeret kell, de ennek én híjával voltam. Nem is bánatom volt, hanem bosszankodás és önsajnálát.

A betegségből a munkamániába menekültem. Akkor még nem tudtam, hogy ez is betegség. Mindenesetre a munkában való örööm és a sikerélmények feloldották a kisebbségi érzéseimet. Kezdtem belelendülni a pénzszerzésbe. Elhagytam lassan a gyógyszereket. Az elfoglaltságom kihozott abból, hogy mindig sírjak, de a szívem keményebb lett. A mammont kezdtem szolgálni.

Mindez addig tartott, amíg másodéves lettem a főiskolán. Ekkor tudatosult bennem, hogy a gondolkodásomon változtatnom kell, „mert amint magában gondolkodik az ember, olyan ő...” (Péld 23,7). A Biblia szellemiségével addig nem találkoztam, és nem volt soha a kezemben a Könyvek könyve. Tanulmányaim, és ezenfelül a Szentlélek vezetése kellett ahhoz, hogy visszaadjam az üzletemet, és ezután már ne ez legyen fontos az életemben.

Visszanézve így tudom értékelni beteg állapotom kialakulását és abból való szabadulásomat: nem tudatosan, de

hatalmi harcot alakítottam ki köztem és a férjem között, közben pedig vágytam arra, hogy fel tudjak nézni rá. Valójában sárba tiportam az önbecsülését, a kisebbségi érzést erősítettem benne azért, hogy kivettem a kezéből az irányítást a pénzcserinélés által, és mindent én intéztem. Mint ahogy nekem, úgy neki sem tanították meg a logikus és a méltányos gondolkodást, s hogy ennek a helyes döntések a következményei. Vagyis nem tanultuk meg a gondolkodási és az érzelmi fegyelmet, mivel csak az ösztönös életvezetés jellemezte életünket. (Most már remélem és bízom benne, hogy legalábbis tanulom ezt.) Ennek megfelelően azt sem tudtam, hogy pont ettől, az öncélú gondolkodás miatt szenvedek. Mindig azt vártam, hogy a másik változzon, mert én mennyit teszek le az asztalra, és neki ezért engem értékelni és méltányolni kellene, valamint meghajtani a fejét előttem, vagyis az elismerésért harcoltam. Csak azt nem vettem észre, hogy pont ezzel húztam ki a talajt magunk alól. A férjem családfőségét nem ismertem el, nem hagytam meg neki, így nem tanult meg kiállni magáért. Kivettem a gyeplőt a kezéből, mindent én intéztem, és ettől valakinek gondoltam magamat, még veregettem is a vállamat gondolatban, őt meg becsmérelgettem. A saját fontosságom tudatát erősítettem magamban. Közben pedig azt vártam, hogy kedveskedjen, szeretgessen és tiszteljen mint nőt, feleséget.

Amint a Biblia tanításainak megismerése kezdte kielégíteni lelki szomjúságomat, kezdtem megérteni, hogy el kell fogadnom a férjemet hibáival együtt, ami majd visszahat rám, kedvességben, szeretetben lesz részem, valamint teljesebb, együtt érzőbb kapcsolatunk alakulhat ki. Nem megváltoztatnom kell őt, hanem nekem kell változnom. Így valósul meg az ige: „*amit szeretnétek, hogy veletek cselekedjenek, ti is úgy cselekedjétek másokkal*” (Mt 7,12). Milyen egyszerűen adja tudtunkra a Szentírás, hogy mit kell tennünk! Megértettem, hogy nem elvárásokat kell támasztanom, mert akkor csak vesztés lehetek. És hol van akkor a szeretet, amely „*szeretet hosszútűrő*”, nem keresi a maga igazát, „*mindent remél, mindent eltűr*” (1Kor 13,4. 7).

Bízom abban, hogy az én Istenem tovább vezet engem az úton, és ezáltal elfogadás, értelmes alázat fejlődik ki bennem a Krisztusban, a Szentlélek vezetése által, és bizalmam erősödik az Úrban. Most tanulom „*egyengetni lábam ösvényeit, hogy szemeim előre nézzenek*” (Péld 4,25–27), hogy állhatatosság legyen bennem. Nincs késő még, mert Isten a szívek indítékát vizsgálja, ez a reménységem. Megértettem, az a fontos, hogy a megbocsátás, az elengedés jelen legyen az életemben, és tegyem azt, amit szeretném, hogy velem tegyenek. Imáimban buzgósággal kérem: adassék meg nekem és hozzátartozóimnak az Istenben való feltétel nélküli elfogadó hit, bizalom és szeretet.

PÁLFINÉ TÖRÖK EMÍLIA

GYÜLEKEZETI HÁZ AVATÁSA BOJTON

Az elmúlt ősön egy nagyon várt, szép szombatnapban volt része a faluban élő testvéreinknek. Hosszas munkálatok után felavathattuk az új gyülekezeti házat. Majd ötven éve, hogy a Jézus második adventre készülésről szóló üzenetet Biridzó József elsőként fogadta el, és megkeresztelkedett. Később az újabb testvérekkel közösen gyülekezetet szerveztek. Sok év óta Pásztor Imre testvérünk volt családi házat használtuk istentiszteletre, evangelizációk megtartására. Mostanra már világossá vált, hogy szükséges volna újabb, modernebb, komfortosabb házat szentelni az Úr tiszteletére, de a lehetőségekre várni kellett. Jó egy éve nyílt út, amikor a falu új polgármester asszonya, aki kedves barátunk, felajánlotta megvételre egy volt szolgálati házukat. Megegyezésre jutottunk, a régi házat eladtuk, és annak a kevéske árából nekifogtunk a felújításhoz. A nyáron apránként, de nagy örömmel végeztük a munkát. Isten látta szorgalmunkat, reményünket, hallotta imáinkat, és nem maradt el a segítség. Egy ide látogató amerikai testvérünk, látva helyzetünket, nagy összeggel támogatott bennünket. A többi költséget a testvérek és a közösség vállalta magára. Így egy év alatt elkészült a ház. Jó volt látni a testvéreken,

gyermekeiken, de még a falu lakosain is a várakozást. Közelről és távolról testvéreink sokasága jött kedves, szolgáló szívvel, hogy osztozzék örömünkben. A faluból is szép számmal jöttek közénk. A mindvégig segítőkész polgármester asszony, kollégái, más intézmények dolgozói és sokan a lakosok közül. Összesen körülbelül százötvenen voltunk, Csókási Pál testvérünk hirdetett ígét, testvéreink, gyermekeink énekeltek, verset mondtak. Közös ebéd után búcsúztunk vendégeinktől. Öröm és hála van a szívünkben, mert Isten megadta, hogy Őhöz méltó helyen találkozhatunk Vele és egymással. Még aznap megkértek, hogy tartsunk előadásokat az itt lakóknak, az intézményekben dolgozóknak és az iskolában tanuló gyerekeknek. Azóta már négy ilyen alkalom volt, és látjuk, hogy Isten ezt is megáldotta. Januártól kéri a folytatást. Szeretnénk sokat tenni ezekért az elszegényedetten, reménytelenül élő emberekért. De ahhoz, hogy eredményesek lehessünk, tudjuk, a téglaház után a lelki ház építése még fontosabb és nagyobb feladatunk. Most ehhez kérjük az Úr segítségét.

A bojti testvérek nevében
FREND LÁSZLÓ

NYÁRI BIBLIA-TÁBOROK 2009

	<i>Bózsza</i>		<i>Törökkoppány</i>
06. 21.–06. 28.	Fürkész-tábor	06. 21.–06. 28.	Gyülekezeti tábor
06. 28.–07. 05.	Mozgásközpontú tábor	06. 28.–07. 05.	Gyülekezeti tábor
07. 05.–07. 12.	Családos tábor	07. 05.–07. 12.	Kézművestábor
07. 12.–07. 19.	Ifjúsági tábor	07. 12.–07. 19.	Biblia-ismereti tábor
07. 19.–07. 26.	Főiskolai tábor	07. 19.–07. 26.	Házaspárok tábora
07. 29.–08. 09.	Zenei/Biblia-ismereti tábor	07. 26.–08. 02.	Toleranciatábor
08. 09.–08. 16.	„Éden” tábor	08. 02.–08. 09.	„Kezdd el élni” tábor
08. 16.–08. 23.	Adventtábor	08. 09.–08. 19.	Rehabilitációs tábor

A táborokról a szokásos módon külön füzetben adunk részletes tájékoztatást, ami tartalmazza a jelentkezés módját és határidejét is.

Külön felhívjuk a gyülekezetek figyelmét arra a lehetőségre, hogy Törökkoppányban a június 21.–július 5. közötti két hétben gyülekezeti közösségépítő táborokat szervezhetnek előzetes helyfoglalás alapján. Javasoljuk, hogy az eredményesség szempontjából legalább egy hetet töltsön együtt a gyülekezet, a programot pedig a lelkész segítségével saját maga szervezze meg. A helyfoglalási igényeket kérjük, március 15-ig juttassátok el Törökkoppányba, a táborfüzetben megjelölt címre.

ESEMÉNYNAPTÁR – 2009. I. FÉLÉV

<i>Időpont</i>	<i>Rendezvény</i>	<i>Helyszín</i>
Január	4–8. prédikátorértekezlet	Nágocs
	11. tanácsadó bizottság	Zugliget
	18. keresztség	Zugliget
Február	1. SSTF szakirányú továbbképzés	Széchenyi-hegy
	12. prédikátorértekezlet	Zugliget
	15. SSTF levelező tagozat	Ménesi út
	22. tanácsadó bizottság	Zugliget
Március	1. SSTF szakirányú továbbképzés	Széchenyi-hegy
	8. SSTF levelező tagozat	Ménesi út
	22. keresztség	Zugliget
	29. tanácsadó bizottság	Zugliget
Április	5. SSTF szakirányú továbbképzés	Széchenyi-hegy
	16. prédikátorértekezlet	Zugliget
	19. SSTF levelező tagozat	Ménesi út
Május	3. SSTF szakirányú továbbképzés	Széchenyi-hegy
	10. SSTF levelező tagozat	Ménesi út
	17. tanácsadó bizottság	Zugliget
	23–24. országos küldöttértekezlet	Zugliget
Június	7. tanácsadó bizottság	Zugliget
	8–11. prédikátorértekezlet	Törökkoppány
	14. keresztség	Zugliget

„A munka felette sok és messzeterjedő, és mi elszéledvén a kőfalon, egymástól messze esünk, azért oda gyűlletek hozzánk, hol a trombita szavát halljátok, a mi Istenünk hadakozik értünk!” (Nehem 4,19–20)

KEDVES TESTVÉREIM!

Ezúton fordulok mindazokhoz, akiket *Az Idők Jelei* legutóbbi számában megjelent „Felhívás iskolaalapításra” című cikk megszólított. Ahhoz, hogy eredményesen és összehangoltan tudjunk munkálkodni, kapcsolatban kell lennünk egymással. Mindazok számára, akik egyetértenek a cikkben megfogalmazott alapelvekkel, és szükségesnek látják, hogy azonnal hozzájárassunk a gyermekeink megmentéséért végzendő munkához, létrejött egy levelezőlista. Célja, hogy közösen készítsünk terveket, megtaláljuk, ki hogyan tudja kivenni részét a munkából, és megosszuk egymással ismereteinket és tapasztalatainkat. Aki csatlakozni szeretne a levelezőlistához, kérem, írjon e-mailt a laszlo.pozsar@gmail.com e-mail címre.

Akinek nincs internetelérése, az kérem, juttassa el elérhetőségét hozzám telefonon (06-20/935-3742) vagy levélben (8630 Balatonboglár, Dobó István u. 27.).

Szeretettel
POZSÁR LÁSZLÓ

TISZTELT SZERKESZTŐSÉG, KEDVES TESTVÉREIM!

Az *Idők Jelei* legutóbbi számában megjelent „Iskola-alapítás” című cikkhez szeretnék hozzászólni. Célunk az útmutató bizonyágtételek minél szélesebb körben való megismertetése volt. Sokunk polcán ott van a *Gyermeknevelés* című könyv, mégsem vagyunk teljes mértékben tisztában azzal, mit mond Isten a végidőben élő szülőknek. Vagy ha ismerjük is a bizonyágtételeket, úgy gondoljuk, a körülmények nem teszik lehetővé, hogy azt tegyük, amit Isten mond.

Isten azt szeretné, hogy ne hasonuljunk a világhoz. „Isten mint különleges, a világtól elkülönített népet választotta ki az adventistákat... A hetednapos adventistákat mint öröket és fényhordozókat helyezte a világba... Rájuk bízta a pusztuló világnak szóló utolsó figyelmeztetést. Csodálatos világosság árad rájuk Isten Igéjéből.” (Ellen G. White: *Az utolsó napok eseményei*, Isten egyháza a vég idején c. fejj., 40. o.)

Vajon Isten az iskola kérdésében is mutat nekünk világosságot? Igen, egyértelműen. Ha igen, nem tehetünk másként. Nem újabb kellemetlen tiltásról van szó Isten részéről, hanem egy kiváltságról gyermekeink életében. Isten hatalmas ajándékokat tartogat nekünk, de mi nem igényeljük. Nem tartunk ki a végsőig, amikor így gondolkodunk: „hát végső soron mindenki világi iskolába viszi a gyermekét, én is úgy teszek – nagy baj nem lehet, Isten majd megsegít”. Sokan mondjuk ezt. De Isten hatalmasan működhetne köztünk és a világban, ha élnénk a Tőle kapott világossággal.

Ellen G. White idejében könnyebben alapítottak iskolákat, ma Magyarországon ez egy nehezebb folyamat, szét vagyunk szóródva az országban, egy-egy helyen kevés gyermek van. Ellen G. White azt mondja, ha kevés is

a gyermek, a szülők fogadjanak egy tanítót, aki tanítja a gyermeket a tudományokra és Isten dolgaira. Ránk is ez vonatkozik. Ha nem tudunk iskolát alapítani, kezdjük kicsiben, sokfelé. Nem az intézmény a fontos, hanem az elv. Kezdjük otthoni tanítással vagy tanító felfogadásával. Ne féljünk tőle, hiszen ez az Isten útja. **Megóvni gyermekeinket a világ befolyásától.** Isten csodálatosan megsegít majd bennünket ebben, és sok tapasztalattal gazdagodhatunk, ha kitartunk. Csak még nem léptünk bele a Vörös-tengerbe. Addig pedig nem nyílhat ketté.

Ha majd sokunk szívében (szülőkében és azokéban is, akiknek nincs iskoláskorú gyermekük) elfoglalja ez az ügy a megfelelő helyet, és fontos lesz mindenáron, akkor Istennel együtt még iskolát is alapíthatunk. De amíg ebben is langyosak vagyunk...

Szeretettel ajánlok mindenkinek egy könyvet, amely nekem is sokat segített abban, hogyan tartsak ki Isten mellett minden körülmények között, és hogyan segíti meg Isten az övéit, hűségeseit: Susi Hasel Mundy: *Ha ezrek esnek is el...* című könyve az Isten iránti hűség szép példáját mutatja be.

Budapest környékén szeretnénk egy-két tanítóval (esetleg utazó tanítóval) tanulóköröket elindítani. Ehhez azonban elő kell teremteni a tanítók fizetését. Nem minden szülő tudja ezt megtenni, ezért szeretnénk, ha azok a testvérek, akiknek szívügye ez a fajta evangelizáció, támogatnák a gyerekeket, hogy pár év múlva Isten igaz missziósai lehessenek. Remélhetőleg a közeljövőben akár országos gyűjtés keretében is lehetőségünk nyílik támogatni ezt a célt.

A gyermekek és szüleik nevében szeretettel:
MOLNÁR NÓRA

www.e-konyv.hu

KERESZTELKEDTEK:

Unger Piroska (Abasár)
Mentes Katalin (Sárvár)
Palatinus Judit (Szolnok)
Csorba Éva (Széchenyi-hegy)

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK:

Horváth Zoltán és Molnár Szabina (Szolnok, 2008. szeptember)

AKITŐL BÚCSÚZUNK:

Muskatal József (Miskolc-Szirma)

SZÜLETÉSEK:

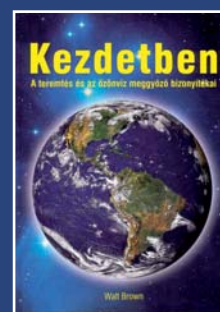
Szilágyi László és Szilágyiné Papp Anikó gyermeke: Szilágyi Gréti (2008. július)
Ócsai Imre és Ócsainé Bartalos Klára gyermeke: Ócsai Zsanett Mira (Bózsza, 2008. november)
Molnár Péter és Molnár Szabina gyermeke: Molnár Ábel Sámuel (Szentendre, 2008. november)
Horváth Gábor és Kántor Boglárka gyermeke: Kántor-Horváth Ambrus (Pécs, 2008. december)

„Ha beteljesedik ígéreted, miként bánjunk a gyermekkel, és mit cselekedjék ő?” (Bír 13,12)

KÖNYVAJÁNLÓ

BIK Könyvkiadó
1061 Budapest, Káldy Gy. u. 6. fszt. 2.
Tel: 1/267-3947, 20/379-6020
E-mail: bik@bibliakiado.hu
Internet: www.e-konyv.hu

Cserbik János – Tonhaizer Tibor

A Biblia évszázada Szentírás-fordítások a reformáció korából

Napjainkban nincs különösebb akadály annak, hogy bárki az anyanyelvén olvashassa a Bibliát. Azonban ez nem volt mindig így. Sok viszontagsággal teli történet a Biblia-fordítások története.

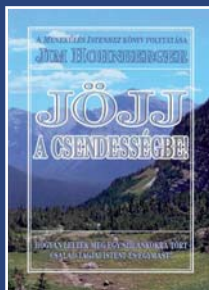
2420 Ft

Walt Brown

Kezdetben A teremtés és az özönvíz meggyőző bizonyítékai

A mű az eddig megszokottól egészen eltérő módon tekint erre az ismét felforrósodott témakörre. Óvatosan magyarázza a bizonyítékokat, amelyek forradalmasítják a kezdetekre vonatkozó elgondolásainkat. Arra készítt, hogy gondolkodjunk el az ebben az ősi vitában felszínre kerülő új elképzelések felett.

3400 Ft

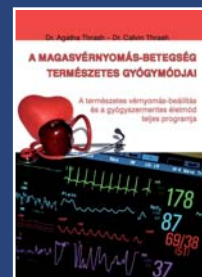

Jim Hohnberger

Jöjj a csendességbe! Hogyan lelték meg egy szilánokra tört család tagjai Istent és egymást?

Ajánljuk e könyvet mindazoknak, akik egyre elfoglaltabbaknak érzik magukat, mégis egyre kevesebbet végeznek. Akiket elárasztanak a telefonhívások, az e-mailek, a megbeszélések, vagy mások elvárásai, akik belefáradtak az élet gondjaiba és a teendők végtelen sorába. Teremtőnk mindenkit elhívott a csendességbe – nemcsak a nyugalom és a pihenés, hanem az Istenben megnyugvás csendességébe.

1830 Ft

Dr. Agatha Thrash – dr. Calvin Thrash

A magasvérnyomás-betegség természetes gyógymódjai

1290 Ft

Jim Hohnberger

Megújult élet Tizenkét hetes terv legfontosabb kapcsolataink javítására

Számos keresztény életében először fedezi fel a mindennapokban az evangélium hatalmát Jim Hohnberger nagyszerű könyvének segítségével. A szerző ebben az írásában általa megtanult alapelvek és esettanulmányok – különböző emberek tapasztalatai – segítségével gyakorlati tervet nyújt arra vonatkozóan, hogyan lehet életünkön javítani.

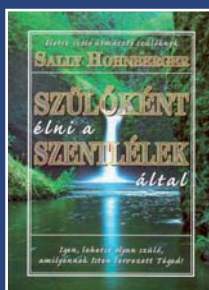
2790 Ft

Reisinger János

A Biblia a magyar képzőművészetben

6400 Ft

Sally Hohnberger

Szülőként élni a Szentlélek által Éltre szóló útmutató szülőknek

„Folyton elrontom a gyermeknevelést, pedig olyan tökéletesen akarok mindent csinálni!” – ezzel sokszor szembesülhetnek a szülők. Ha már megpróbáltuk, hogy saját és mások elvárásainak eleget tegyünk, és kudarcot vallottunk, de szeretnénk követni Isten tervét, akkor ez a könyv megmutatja számunkra, hogyan lehetünk olyan szülők, amilyenek Isten tervezett.

1750 Ft